ՀԻՄՆԱԴԻՐՔ՝
ՄԻՍԱՔ ԵԻ ՍԱՐԳԻՍ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
Հասցէ՝ Իսթանպուլ, Ֆինճանճըլար Սելամէթ տպարան
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ 23480
SAHİBİ
Melik Koçunyan

JAMANAK
ԺԱՄԱՆԱԿ
ԺՕՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՇԱԲԱԹ
7
ՆՈՅԵՄԲ. 1936
28ՐԴ ՏԱՐԻ
ԹԻՒ 11039

ԳԻՆ
4
ՂՐՇ.

Telefon: 23480

ԻՋՄԻԹԻ ԹՈՒՂԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

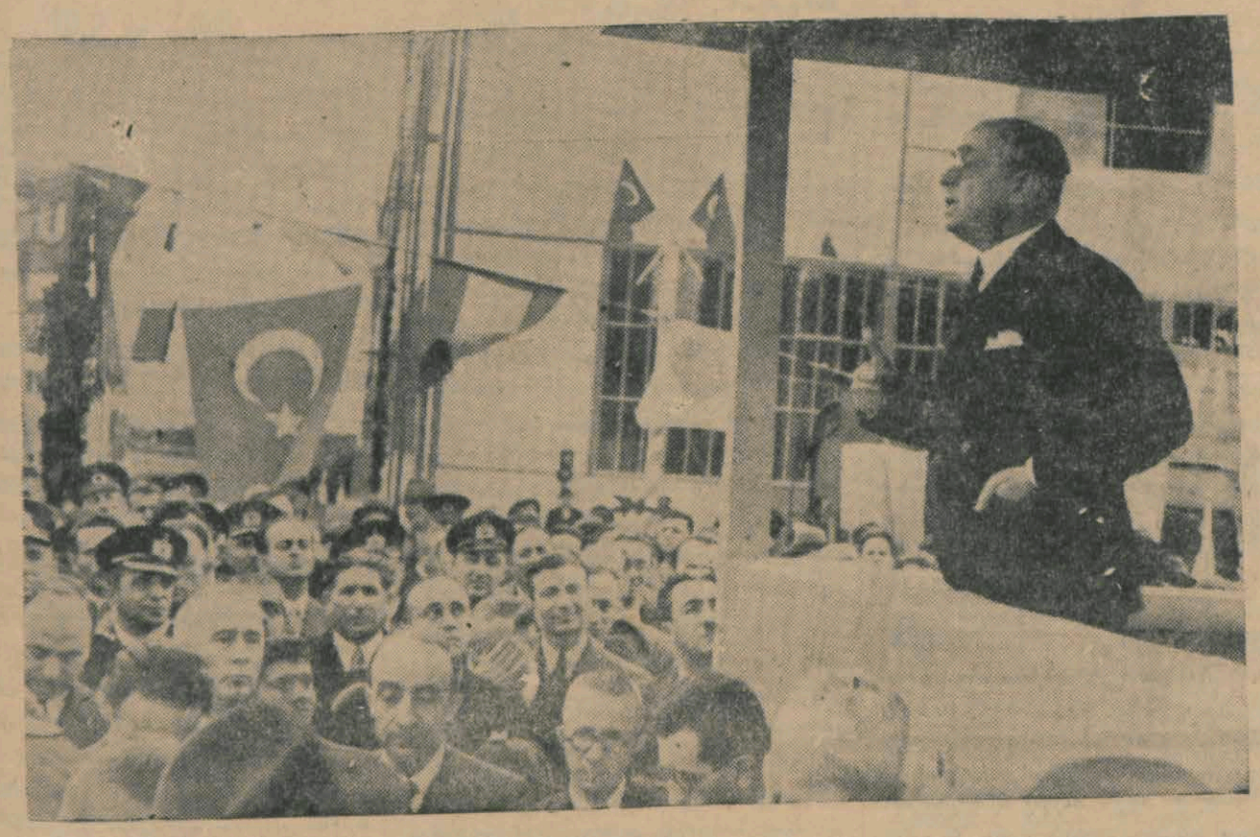

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԱՌԸ

"ԱՅՍ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՁԱՐՏԱՐՈՒԵՍՏԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՋՈՂ ԳՈՐԾԵՐԷՆ ՄԷԿՆ Է,, Կ'ԸՍԷ ՁԵԼԱԼ ՊԱՅԱՐ

ԹՈՒՂԹԻ Բ. ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԴԵՐԸ ԻՆՉ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՑ

Իզմիթի թուղթի գործարանին բացումը տեղի ունեցաւ երէկ, տընտեսական գործավար Ճէլալ Պայարի նախագահութեամբ։

Այս առթիւ, քաղաքին ամէն կողմը զրօշազարդուած էր։

Անգարայէն և Իսթանպուլէն մասնաւոր կառախումբերով պետական անձնաւորութիւններ, բրօֆէսօրներ, թուղթի վաճառականներ փութացած էին Իզմիթ, ներկայ ըլլալու համար գործարանին բացման հանդէսին։

Հանդէսը փոխանակ ժամը 10ին բացուելուն, Անգարայի կառախումբին մէկ ժամ ուշ գալուն հետեւանքով բացուեցաւ ժամը 11ին։ Այս կառախումբով Իզմիթ ժամանեցին տնտեսական ու ելմտական գործավարները և մամուլի ընդհ. անօրէնը։

Ճառախօսներու համար բեմ պատրաստուած էր գործարանին տնօրէնութեան սրահին մէջ։

Առաջին անգամ խօսք առաւ Իզմիթի կուսակալ Համիտ և բացատրեց կառավարութեան ծրագրած ճարտարուեստի Հնգամեան։

Կուսակալին յաջորդեց Իզմիթի քաղաքապետութեան նախագահը և օրուան հանդէսին առթիւ պատշաճ խօսքեր ըրաւ։ Հուսկ յետոյ, բեմ եկաւ տնտեսական գործավար Ճէլալ Պայար, պարզեց թուղթի գործարանին կարեւորութիւնը, այս ձեռնարկէլ պէտք է թափենք բոլոր մեր ուժը և ազդեցութիւնը, բարեփոխելու համար Ազգաժողովը և գայն բանական զօրաւոր դարձնելու համար հաւանական ամէն նախայարձակի դէմ։

Պահպանողական երեսփոխանուհի դքսուհի Աթօլ, ըսաւ կարեւոր է որ Անգլիա չանայ աւելի ազդու դարձնել սիրալիր համաձայնութեան սկզբունքը եւրոպայի մէջ։

Յիշեցուց որ Ռումանիա և Չեխոսլովաքիա կռուեցան իրենց դաշ-

(Շարք. Բ. էջ)

Մ. ԷՏԷՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԳՆԱՀԱՏՒԻ ՉԻՄՊՐԼԷՅՆԻ ԿՈՂՄԷ

ԱՆԳԼԻԱ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՈՒԽՏԻՆ

ՉՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻ

ԼՈՆՏՈՆ 6.— Էտէնի ճառէն վերջ Յորդրդարանին մէջ խօսք առնելով Զըրչիլ առարկեց որ Միջերկրականի նաւային իշխանութիւնները իրենց միջեւ կնքեցին համաձայնութիւն մը, որով յանձնառու կ'ըլլան չի խանգարել փոխադարձ կազմին նաւային հաղորդակցութիւնները։

Պարտաւոր ենք, ըսաւ ջանալ եբաշխաւորելու խաղաղութիւնը և ազատութիւնը Միջերկրականի մէջ եւ քաջալերելու բարեկամական անվթար յարաբերութիւնները Միջերկրականի մեծ պետութեանց միջեւ։

Ինչ որ կը վերաբերի Սովեթ Ռուսիոյ, պէտք է համբերութեամբ սպասել այս երկրին յեղաշրջումներուն այն յոյսով որ պիտի կրնայ խաղալ իր դերը ընդհ. խաղաղութեան պահպանման համար։

Ամէն բանէ առաջ աւելցուց Զըրչիլ պէտք է թափենք բոլոր մեր ուժը և ազդեցութիւնը, բարեփոխելու համար Ազգաժողովը և գայն բանական զօրաւոր դարձնելու համար հաւանական ամէն նախայարձակի դէմ։

Պահպանողական երեսփոխանուհի դքսուհի Աթօլ, ըսաւ կարեւոր է որ Անգլիա չանայ աւելի ազդու դարձնել սիրալիր համաձայնութեան սկզբունքը եւրոպայի մէջ։

Յիշեցուց որ Ռումանիա և Չեխոսլովաքիա կռուեցան իրենց դաշ-

[Շար.ը Բ. էջ]

Անգլիոյ թագաւորը
Աթաթիւրքին հետ

(Այս այցելութեան առթիւ եւրոպական եւ իտալական թերթերը գրեցին թէ Էտուըրտ Ը. արեւելեան Եւրոպայի ուխտ մը կը պատրաստէր)

ՍՈՎԵԹՆԵՐԸ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ 19ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

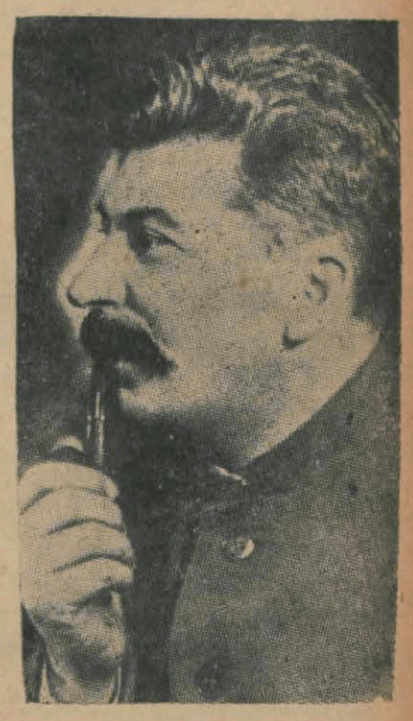

ՍՈՎԵԷԹՆԵՐԸ ՄԵԾ ՓԱՅԼՈՎ ԿԸ ՏՕՆԵՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐԵԱՆ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Այսօր մեր մեծ դրացի բարեկամ Սովեէթ Ռուսիոյ Նոյեմբերին յեղափոխութեան 19րդ տարեդարձն է։ Սակայն տօնն է այն յաղթանակին որով Լենին իր երկար պայքարին պտուղը ստացաւ տապալելով Քէրէնսքին և իր կառավարութիւնը անոր տեղ բարձրացնելով համայնավար վարչաձեւին առաջին չէնքը։

Սովեէթ յեղափոխութեան 19րդ տարեդարձին առթիւ մեր վաղուան թիւով պիտի տանք համառօտ ակնարկ մը Զարական Ռուսիան տապալող այդ չարժումին մասին։

Նոր ձերբակալութիւններ

ՍՕՖԻԱ 6.— Սովեէթ պաղբիւրնեբէ ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, ձերբակալուած է Քօմինթէրնի նախագահ Տիմիթրօֆի օգնականներէն երկուքը Հիւկօ Սպերլայն և Լիւի Մինզպէրկ։

Առանց ձերբակալման պատճառը այն է որ չեն կրցած վարել Տրանս. և Գերման սահմանագլուխներու հա-

ՍԲԱԼԻՆ

մայնավարական քարոզութիւնները։ Օգնականներուն ձերբակալութենէն յետոյ, կասկածելի է որ Տիմիթրօֆ ձեայ իր պաշտօնին գլուխը։

Կ'ըսուի որ անոր պիտի յաջորդէ Հունգար յեղափոխութեան զեկավար Պէլագուա։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒՆ ՊՈՒՔՐԷՇԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Պ. ՍԹՈՅԱՏԻՆՈՎԻՉԻ ԹՈՒՐՔԻԱ ԵԻ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԱՅՑԻՆ

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒԿՕՍԼԱՒԻՈՅ ՄԷՋ

Պօրիս թագաւոր, Մ. Սթոյատինովիչի հետ եւ սպայակոյտի եւկօսլաւ, ռումէն եւ թուրք նախագահներ

Պուքրէշի մէջ, Պալքանեան պետութեանց ընդհ. սպայակոյտի նախագահներուն տեսակցութիւնը կը շարունակուի։

Ռումէն մամուլը կը խօսի սպայակոյտի նախագահներուն սիրալիր գործակցութեան մասին։

Մեր պատկերին մէջ կ'երեւին սպայակոյտի նախագահներէն Նիտիչի (եւկօսլաւ), Սամսօնովիչի (ռումէն) և Մարաշլախտ Զագմագլի (թուրք) տեսակցութիւնը։

Պալքանեան երկիրներու խաղաղութեան համար մեծ օգտակարութիւն պիտի ունենայ այս տեսակցութիւնը, ինչպէս նաեւ եւկօսլաւ վարչապետ Մթոյատինովիչ, որուն Թուրքիայէն վերջ Ռուլկարիա այցելութիւնը և հոն Պօրիս թագաւորին կողմէ վար դրուիլը եւկօսլաւիոյ մէջ մեծ գոհունակութիւն պատճառած է, ինչպէս պատճառած էր Թուրքիոյ մէջ գտած փայլուն ու անկեղծ ընդունելութիւնը։

ՓՈՂՈՑԱՅԻՆ ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԿՌԻՒՆԵՐ
ՍՊԱՆԻՈՑ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՆ ՄԷՋ

ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻԱ
ՖՐԱՆՔՈՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԻՏԻ ՁԱՆԶՆԱՑ

Մատրիս բոցերու մէջ

ԹՒՆՒՐԻՍ, 6 .— Այսօր կէսօրին Մատրիտի վրայ սաւառնող ազգայնական օդանաւերը կը հաղորդեն որ արիւնալի կռիւներ տեղի կ'ունենան մայրաքաղաքի փողոցներուն մէջ։ Կ'ենթադրուի որ Քապալլէրոյի նոր դահլիճին կողմնակիցներուն և հակառակորդներուն միջեւ կը մղուի կռիւը։ Ահաւոր հրդեհ մը ծագած է քաղաքին մէջ։ Մոսխի մեծ սիւն մը նշմարուած է արուարձաններէն։ Միւս կողմէ կողոպուտը սկսած է քաղաքին մէջ։

Գնդ. Եակի զօրասիւնը այժմ ամբողջովին գրաւած է Քարապանչէլը ուրկէ խոյս տուած են կառավարական ոյժերը առանց կռուելու լքելով ամբոխիւնները։

Քաղաքը վտանգի տակ

ԲԱՐԻԶ, 6 .— Բոլոր քամիհանութիւնները հրամայուեցաւ այլեւս դուրս չելլել մայրաքաղաքէն զօրքի փոխադրութեան համար։ Բոլոր փողոցները թաղուած են թանձր մթութեան մէջ, մինչ ահազանգի զանգերը կը հնչեն անընդհատ։

Մատրիտի ճակատի հաւասի թղթակիցը կը հաղորդէ որ ազգայնականները չարունակելով առաջանալ գրաւած են Ալքօրմոնը։

Կառավարականները կրակի տուած են կէթաֆէն քաղաքը, զայն լքելէ առաջ։ Ազգայնականները միակ մէկ քիլօմէթր հեռու են մայրաքաղաքէն։

Գնդ. Վարէլա յայտարարեց որ Մատրիտ պիտի իյնայ այս շաբաթու։ Հոկտ. 29էն ի վեր ազգայնականները գրաւեցին 13 թաղեր։

Միապետութիւնը կը վերահաստատուի՞

ՀՌՈՄ, 6 .— Զօր. Ֆրանքոյի հինգ ներկայացուցիչները Սպանիայէն հասան Հռոմ։ Կը կարծուի որ անոնք մտադիր են տեսակցութիւն մը ունենալ Ալֆոնս Նախկին թագաւորին և Աւթուրեաններու իշխանին հետ։

Հռոմի սպանիական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի որ պատուիրակները պիտի առաջարկեն իշխանին ընդունիլ Սպանիոյ գահը։

Ֆրիմօ տի Ռիվիէրայի գաւակը փրկուած

ՍԱԼԱՄԱՆՔԱ, 6 .— Լէգէոնականներու պետը Միկել Ֆրիմօ տէ Ռիվիէրա զոր մեռած կը կարծուէր, յայտարարած է Հավասի թղթակցին թէ ազատագրուած է ազգայնական ուժերու կողմէ, այն պահուն երբ զերի բռնուած էր Հիւէլվա նաւահանգիստը նաւու մը մէջ, զոր անիշխանականները շատ անգամ ուզեցին օգը հանել։

Լէգէոնական միլիոններու պետ Օկիւպէն Ազնաբ հետեւեալը յայտարարեց Հավասի թղթակցին այն պահուն երբ կը մեկնէր գլուխը անցնելու համար լէգէոնականներուն որ պիտի յարձակին Մատրիտի վրայ.—

150 հազար լէգէոնականներ, որոնք պատիւը ունիմ վարելու, առաջին գծին վրայ կը կռուին զանազան ճակատներու վրայ։ Երկրորդ գիծին վրայ կը հաչուուին գինեալ 50 հազար անձեր։

Լէգէոնականները ընդամէնը մէկ միլիոն անդամներ ունին, որոնք Սպանիոյ զարգացած տարրերը կը կազմեն։

Ինչ որ տեղի պիտի ունենայ Սպանիոյ մէջ, մեր հաւանութեամբ է որ տեղի պիտի ունենայ։

Ինքնաշարժով մեկնելէ առաջ ժամադրութիւն տուաւ թղթակցին Մատրիտի մէջ։

Անգլիա եւ Միջերկրականը

ԼՈՆՏՈՆ, 6.— «Եօրքշայր Փոսթ» թերթը կ'ըսէ որ անգլ. դահլիճը չպիտի ճանչնայ Ֆրանքոյի կառավարութիւնը մինչեւ որ ապահովութիւն չտանայ որ ոչ մէկ փոփոխութիւն պիտի տիրէ Միջերկրականի զօրավիճակին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ 6.— Այս առաւօտ ապստամբները, ծանր հրետանիով սկսան ռմբակոծել Մատրիտը։ Ապստամբներուն Մատրիտի կառավարութեան ուժերուն միջեւ արիւնոտ կատաղի ընդհարումներ սկսան։

Կացութեան մասին Լոնտոնի Սպանիական դեսպանատունը լաւատեսութիւն յայտնեց, Մատրիտէն հեռաձայնով ստացած լուրին վրայ։

10,000 ապստամբ

Մատրիտի կառավարութեան տուած տեղեկութեան համաձայն Մատրիտը պաշարող ուժերը տասը հազարի կը յանգին։

Ասոնց 8000ը մարօքցի Մավրիկներ են։ Պէրպէր, Բէօհլ, Ռիֆցի լեռնականներ և վարձկան խուժան մը։ Պատերազմական օրինաց հակառակ կազմակերպութիւն մըն է ասիկա։

Հազիւ 1000 եւրոպացի կայ 8000 մարօքցիներու բանակին մէջ։

Մատրիս դիմադրել որուշած է

Եւ սակայն Մատրիտ ուխտած է չի յանձնուիլ։

Քաղաքը յարձակումի դէմ պատրաստած է մեծ վստահութեամբ, որոշած է կռուիլ և մեռնիլ՝ քան թէ անձնատուր ըլլալ։

ԼՈՆՏՈՆ 6.— «Եօրքշայր Փոսթ» որ Մ. Իտէնի բերանը կը համարուի, խօսելով Մեծն Բրիտանիոյ Ֆրանքոյի կառավարութիւնը ճանչնալու հաւանականութեան վրայ կ'ըսէ թէ, Լոնտոն դահլիճը պիտի ճանչնայ պայմանաւ որ Միջերկրականի զօրավիճակը փոփոխութեան չենթարկուի։

ԻՐԱԳԻ ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ
ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ ԶՈՒՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՐՈՒԱԾԷՆ

Իրագի սպայակոյտի նախագահ Թահա փաշա, որ առենէ մը ի վեր մեր երկիրը կը գտնուի, իր երկրին մէջ տեղի ունեցող պետական հարուածին մասին պաշտօնակցի մը ըսած է.—

«Ես, երեք ամիս առաջ, անգլ. բանակին ռազմափորձերուն ներկայ ըլլալու համար մեկնեցայ Պաղտատէն։ Ռազմափորձէն վերջը այցելեցի Անգլիոյ զէնքի գործարանները և հետազօտութիւններ կատարեցի։ Ցետոյ գացի Գերմանիա, Չեխոսլովաքիա. այս երկու երկիրներուն ալ զէնքի գործարանները այցելեցի ու պատրաստեցի տեղեկագիր մը, որ պիտի հաղորդեմ իմ կառավարութեանս։

Պաղտատի մէջ պատահած պետական հարուածին օրը ես Թուրքիա կը գտնուէի և եկած էի Հանրապետութեան տարեդարձի ոճնին մասնակցելու նպատակով։ Պաղտատի դէպքը ես հոս թուրք լրագիրներէն տեղեկացայ։»

ԿԻՆԵՐՈՒ
ԶԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ
ԿԸ ՔՆՆՈՒԻ

ԱՆԳԱՐԱ. 6.— Պատերազմի ժամանակ կիներու ալ զինուորութեան մասին պատրաստուած օրինագիծը այս միջոցին լուրջ քննութեան մը կ'ենթարկուի։ Ստացուած տեղեկութեանց համաձայն օրինագիծը կարեւոր յօդուածներ պարունակելուն համար անգամ մըն ալ բոլոր գործատվարութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ պիտի քննուի։ Այս պատճառով օրինագիծը վարչապետութեան կողմէ յղուած է ներքին գործոց նախարարութեան։

Հաւանաբար ներքին նախարար Պ. Սապրի նախագահութեան տակ բոլոր գործավարութեանց զօրաշարժի ճիւղերու տնօրէններուն մասնակցութեամբ կազմուած յանձնախումբ մը քննէ օրինագիծը։

Դեռ յայտնի չէ թէ օրինագիծը երբ ժողովին պիտի տրուի։

Մ. ԷՏԷՆԻ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. Ա. էջէն)

նակիցներուն համար և իրենց անկախութիւնը երաշխաւորուած է Ազգային ժողովի ուխտով։

Անգլիա ըսաւ, պարտաւոր է պահելու այն պարտաւորութիւնները, որ կ'արգիլեն այս երկիրները ռեւէ յարձակման մը զոհ դառնալու։ Այլապէս ամէնամեծ յանդիմանութեանց նշանակ պիտի դառնայինք, ինչպէս որ զանց առինք մեր պարտաւորութիւնները Պելժիոյ հանդէպ 1914ին։

Մորրդարանի այս վիճաբանութիւններուն մէջ, Նէվիլ Չեմպըլէյն հետեւեալ խօսքերով վիճաբանութիւնը փակած է։

«Բոլոր այս վիճաբանութիւնները ցոյց տուին թէ Մորրդարանը, Իտէնի գծած արտաքին քաղաքականութեան շուրջ, ուշագրաւ կերպով համամիտ է»։

Ցետոյ Չեմպըլէյն իր խօսքը մասնաւորելով ըսաւ.

«Ընդդիմադիրները կը կարծեն թէ եթէ կարելի ըլլայ մեզի համար մասնակցիլ Արեւմտեան Ուխտի մը, այլեւս չպիտի հետաքրքրուինք եւրոպական խնդիրներով։ Սա ըսենք որ Իտէն կուսակից է. եւրոպական հարցերուն ընդհանուր կերպով լուծումին։ Արեւմտեան Եւրոպայի Ուխտ մը չի կրնար ինքնագլուխ ապահովել Միջերկրականի արեւելեան սահմանները։ Մենք կը փափաքինք որ Արեւմտեան Եւրոպայի Ուխտին սկզբունքներուն վրայ հիմնուած Արեւելեան Եւրոպայի Ուխտ մը ծնի։ Միայն թէ, մենք այդ տեսակ Ուխտի մը մաս չպիտի առնենք։ Սակայն այս ոչ-մասնակցութիւնը՝ եւրոպայի այդ մասին մէջ ուրիշ երկիրներու գործելու ազատութիւն տալ և չմիջամտել չպիտի նշանակէ։ Խիստ կենսական գործերու մէջ, թէեւ Շրջանային Համաձայնագիրներ կը գիտենք, բայց անոնք միշտ պէտք է ըլլան Ազգերու Ընկերութեան Ուխտով մեր ստանձնած յանձնառութեանց համաձայն։

ԹՈՒՂԹԻ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

[Շար. Ա. էջէն]

կին համար աշխատողներու կարգին մասնաւոր կերպով յիշեց Սուլէր Պանքային անօթէն Նուբուլլահ Իսատն ու եւմտական գործավար Ակբալըն։

Տնտեսական գործավարը յայտնեց թէ գործարանը կառուցուած է տեղացիներու ձեռքով. ծախսուած է 3,300,000 լիրա, պիտի կրնայ արտադրել տարին 12,000 թօնս՝ 2 միլիոն 800,000 լիրա արժէքով։

Գործավարը յայտնեց թէ, 1 միլիոն. 770,000 լիրա ծախսուելով, գործարանը անգամ մը եւս պիտի ընդարձակուի։ Ցետոյ տեղեկացուց տեղական, ինչպէս նաեւ զինուորական պետութեան համար սէլիւլոզի գործարանին շինուիլը և ասոր համար պէտք եղած 2 միլիոն լիրան Սուլէր Պանքային տրամադրած ըլլալը։

Ներկաները այցելեցին հոյակապ գործարանին զանազան մասերը։ Մասնագէտ մը որ ամբողջ Եւրոպա շրջած ըլած և գրեթէ ամէն երկրի թուղթի մեծ գործարանները այցելած էր, հաւատաց թէ Իզմիթի թուղթի գործարանը ամէն կատարելութեամբ օժտուած է։

Այս այցելութենէն ետքը, հրաւիրեալները առաջնորդուեցան պիւֆէի մը, որ պատրաստուած էր թուղթի յարդարանքի սրահը, ուր միայն աղջիկներ կ'աշխատին։

Ժամը 15ին սկսաւ գործարանին երկրորդ այցելութիւնը։ Հրաւիրեալները այցելեցին գործարանին դէմը շինուած տաղաւարը, ուր կը գտնուի «լապօռաթորուար»ը և զանազան գրասենեակներ։

Այս երկրորդ այցելութենէն ետքը Տնտեսական գործավարը հիմնարկէքը ըրաւ երկու նոր գործարաններու։ Սիկարի թուղթի գործարանին հիմը դրած աւեն հոն գետեղուեցաւ ապակեայ անօթի մէջ դրուած մագաղաթ թուղթ մը, վրան գրուած՝ «Այս չէնքին հիմը դրաւ Տնտեսական գոր-

ԳԵՐՄԱՆ ԼՐՏԵՍ ՄԸ
ՋԵՐԲԱԿԼՈՒԱԾ
ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ԲԱՐԻԶ 6.— «Փըթի Բարիզիէն»ի Բէրփինեանէ կը հաղորդուի.—

Ռատիկան-զօրքերը ձերբակալեցին Գերման Շուման այն պահուն երբ կը լուսանկարէր սահմանագլխու ռազմագիտական կէտերու երկաթուղին։

Այս լրտեսութիւնը ծանրակշիռ թուեցաւ այն սպաներուն որ հարցաքննեցին զայն և կը թուի թէ լրտեսական կարեւոր ցանց մըն է խնդրոյ առարկան։

ԼԵՁՐ ՊԻՏԻ ԱՐԺԷՔԱԶՐԿՈՒԻ
ԻՐ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԷՆ
100ԻՆ 40 ՎԱՐ

ՊՈՒԻՔՐԷՇ 6.— Մորրդակցութիւններ կատարուեցան գանձային առեւտրական նախարարներուն և Ազգային Պանքայի կառավարիչին միջեւ և անմիջապէս ետք Նախարարապետին տեղեկութիւն տրուեցաւ։

Կը կարծուի թէ Ռումանիա պիտի փոխէ Լէյին արժէքը։

Լէյին ընթացքը պիտի իջնայ 100ին 40 ներկայ գինէն աւելի վար։

ԱԹԻՆՔ 6.— Մ. Զավիցիանոս՝ Փոխ վարչապետ և գանձային նախարար յայտարարեց թէ Տրախմին չպիտի արժէքազրկուի։

ծավար ձէլալ Պայար, Աթաթիւրքին վարչածեւին օրով»։

Այս արձանագրութիւնը ունեցող ուրիշ մագաղաթ մը գրուեցաւ 100 մէթր անդին այն տեղը ուր պիտի կառուցուի սէլիւլոզի գործարանը։ Այս երկու յայտարարութիւններուն ներքեւ ստորագրած էին էմտական և տնտեսական գործավարները և ուրիշ անձնաւորութիւններ։

Ժամը 16ին աւարտեցաւ գործարանին բացման արարողութիւնը և հրաւիրեալները առին երկաթուղին և մեկնեցան Իզմիթէն։

ԳԻՆԵՐՈՒ ՁԵՂՉ

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԻ ԳԻՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

RAKI
RAKI
RAKI

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻՆ ՍՏԱՑԱԾ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 6.— Հանրապետութեան տարեդարձի ոճնին առթիւ հանրապետութեան նախագահ Աթաթիւրք չնորհաւորական հեռագիրներ ուղարկեց հետեւեալ կերպիրներէն.— «Նուիկօսլաւեան թագաւորին խնամակալ Բավէլ իշխանը, Եգիպտոսի թագաւորին խնամակալ Մէհմէտ Ալի, Եգիպտոսի խնամակալութեան ժողովի անդամ Ապտիւլազիզ, Իզղէթ վէ Սապրի, Չին հանրապետութեան նախագահ Լէնսէն, Հունգարիոյ թագաւորութեան խնամակալ Նիքօլա Հորթի, Լիթվանիոյ հանրապետութեան նախագահ Անտանաս Սմէնթօն, Չեխոսլավաքիոյ հանրապետութեան նախագահ Էտուարտ Պենէշ, Աֆղանիստանի թագաւոր Մէհմէտ Զահիտ, Եգիպտոսի թագաւոր Ֆարուք Ա., Աւստրիոյ հանրապետութեան Միքլաս, Բոլոնիոյ հանրապետութեան նախագահը՝ Ինեսէ Մօշիքի, Գուլկարիոյ թագաւորը՝ Պօրիս, գերման պետութեան նախագահ Հոլֆ Հիթլէր, Հիճազի թագաւորն Ապտիւլազիզ Իպն Իաֆիսաուտ, Իրագի թագաւորը՝ կազի, Պարսից Շահինշահը Րիզա Շահ Բէհլէվի, Մէքսիկայի հանրապետութեան նախագահ Լազարօ Քառտենաս և Էմիր Ամանուլլահ։

ՀԱՔԵԱՐԻ ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Էմիր Էօնիւի նախկին զայմագամ Բահիճ որ այժմ երրորդ ընդհ. քննութեան դիւանի պաշտօնը կը վարէ Հաքեարիի կուսակալ անուանուած է։

ՁԿՇՈՐՄՆԵՐԸ պօյքօթ ըրած են և ձուկ չպիտի բռնեն, գիներուն չատ վար ըլլալուն պատճառով, գրած էր երէկ թուրք պաշտօնակից մը։ Ձկնորսներու Միութեան նախագահ Պայ Նորմներու Միութեան նախագահ Պայ Ահմէտ այս մասին իրեն եղած հարցման մը պատասխանելով ըսած է. «Մենք, ձկնորսներս պօյքօթին, կրէվին ինչ ըլլալը չենք գիտեր։ Ասանա մը ունինք, երեք հոգիով ծով կը բացուինք և մեր «քըսմէթ»ը կը փնտռենք։ Այս օրերս չատ մեծ թօրիկներ կուգան վերէն։ Առնք ծակ ծակ ըրին մեր ուռկանները։ Հիմա ձկնորսները առնք նորոգելով զբաղած են. եթէ մեր այս ըրածը պօյքօթ է, գիտնանք ասնկա։

ՄԻԻԼՔԻՒ վարժարանին ուսանողները երէկ հասան Անգարա ուր փայլուն ընդունելութիւն մը եղաւ իրենց։ Վարժարանին ամէնէն հին ուսանողներէն Ահմէտ Իհսան բարի գալուստ մաղթեց Անգարացիներուն կողմէ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ Պատերազմին Զանաք-քալէի մէջ մեռնող գերման զինուորներուն ոսկերտիքը երէկ փոխադրուեցաւ Թարապիոյ գերման զինապանատունը։ Գերեզման մը բացուած է հոն ուր վաղը ժամը 10ին մասնաւոր արարողութեամբ պիտի թաղուին գերման զինուորներուն այդ ոսկորները։

ԳԵՐՄԱՆ «էմտէն» գրահաւորին մէջ այսօր պաշտօնական ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ։ Կառավարական բազմաթիւ պաշտօնատարներ հրաւիրուած են այս ընդունելութեան։

ՍՈՎԵԵԹ յեղափոխութեան 19րդ տարեդարձին առթիւ, այսօր ժամը 10ին պաշտօնական ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ հոս, սովեէթ հիւպատոսարանին և Անգարա՝ սովեէթ գեսպանատան մէջ։ Ընդունելութիւնը պիտի բնեն հոս՝ հիւպատոս վարիէ և Անգարա՝ սովեէթ գեսպան Գաբախան։

ՊՐԱՋԵԼԻՈՑ և Թուրքիոյ միջեւ կնքուած առեւտրական գաշնագրին պայմանաժամը, որ Հոկտեմբեր մեկին աւարտած էր, երեք ամիս եւս երկարաձգուեցաւ գաշնագիրը նորոգելու համար։

ՆԱԻԱՀԱՆԳԻՍՏի ընդհանուր տնօրէն Բաւֆլի Մանդասլը Անգարա գնաց, Իթթանպուլի նաւահանգիստի վարչութեան գործերը կարգի դնելու համար։

ԹԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐՄԱՆԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՊԱՔԻՆՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒՆ ՄԷՋ

ՍՐԲԱԶԱՆԸ ԵՐԷԿ ԱԼ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆԵՑ

Ինչպէս գրած էինք՝ Պատր. Նախորդ Տեղապահ և Պէյօղլուի ու Ղալաթիոյ քարոզիչ Տ. Գէորգ Արքեպ. Արսլանեան՝ անցեալ հինգշաբթի օր իր կրած չափազանց յոգնութեանց հետեւանքով յանկարծ հիւանդացած և անկողին ինկած էր։ Տօքթ. Մանուկեան անմիջապէս հարկ եղած դարմանները կատարելով և երկու անգամ արիւն առնելով, հեռացուցած էր Սրբազանին առողջութեան սպառնացող լուրջ վտանգը։ Քանի մը օր առաջ ալ Տօքթ. Անտրէ Վահրամ այցելելով, հարկ եղած դեղերը տուած և 15 օրի չափ հանգիստ ընել յանձնարարած էր։

Առջի օր և երէկ ալ Արսլանեան Սրբազանին այցելած են Տ. Սերովբէ Ա. քհնյ., նախորդ Վարչութեան Բ. տեղապահ Տիար Լեւոն Փափազեան, նախկին Վարչութեան տեղապահ Տիար Գ. Թորգոմեան, «Իւնիօն» Ազգային Հիւանդանոցի նախկին Հոգաբարձութեան անդամներէն դեղագործ Տիար Վահրամ Առաուբեան, Տիարք Նազլեան, Տէր Յակոբեան և ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ ազգայիններ։ Ցաւալի է որ Պատր. կրօն. Փողովի քահանայ անդամներէն ո՛չ մէկը մինչեւ այսօր հիւանդոսի երթալ չէ բարեհաճած, թերեւս ինքզինքին Հայ եկեղեցւոյ Արքեպիսկոպոսէ մը աւելի՛ բարձր դասելով և չզիջանելով անոր այցելել։ Իսկ Ս. Պատրիարք Հայրը անոնցմէ չա՛տ աւելի փափկանկատ գտնուած է, գո՛նէ իր կողմէ անհատապէս Տ. Զարմայր վրդ.ը ղրկելով և Սրբազանին արտիստութիւնը հարցնել տալով։

Մեր խմբագիրներէն մէկը երէկ այցելեց և որպիսութիւնը հարցուց Ն. Սրբազնութեան։ Այդ պահուն իր քով կը գտնուէր Տօքթ. Մամբրէ Մանուկեան որ առաջին օրէն ի վեր մեծ անձնուիրութեամբ և ճարտարութեամբ կը խնամէ զայն և ծանօթ է թաղին մէջ Աղքատախնամի և ուրիշ կարօտ աղքատներու մասին մի՛չտիր ցոյց տուած մարդասիրութեամբ։

Ցարգելի բժիշկը յայտնեց մեր խմբագրին թէ Սրբազանին հիւանդութիւնը ո՛և է մտահոգութիւն չպատճառեր այլեւս և թէ անիկա կատարեալ ապաքինութեան մէջ կը գտնուի։ Թանհիօնը 24էն 16ի իջած է, չնորհիւ եղած դարմաններուն և խիստ պահեցողութեան։ Արտօնուած է կաթ, գօմբօթ, քիչ մըն ալ հաց ուտելու, բայց չուտեր։ Վարի յարկը, բազմոցին վրայ փուռած անկողնի մը մէջ աւելի նստած քան պառկած է և այցելուները խնդումիրեա կ'ընդունի և կը խօսակցի։ 8–10 օրէն պէտ կրնայ փողոց ելլել։

ԽՆԴՐԱՆՔ

Կը խնդրուի Պապաեան վարդապետէն յառաջիկայ Բ. օր հանդիպիլ «Ժամանակ»ի խմբագրատունը, սոսկալի պողպատեայ խնդրի մը մասին տեսակցելու համար։

ՍԻՐԻՃԻի քարափին նորոգութեան ձեռնարկուեցաւ երէկ։ Քարափին վրայ գտնուած իրնգէնները վերցուեցան և ծովուն ներքեւի մասին քրօքէն առնուեցաւ։

ԿՐԹԱԿԱՆ Գործավարութիւնը որոշած է Փրանսացի ծանօթ ազխարհագիր Տը Մառթօնին 1500 էջնոց Աշխարհագրութիւնը Թուրքերէնի թարգմանել, գպրոցներու մէջ դասագիրք քիչի հարկին իր աղբեր ծառայելու համար։ Որոշած է նաեւ տպագրել տալ Քրիստոսէ առաջուան ժամանակներու պատմութիւն մը ուր կը խօսուի Թուրանի և Արիականի ծագումներուն, Թուրք ցեղին տարածուելուն, Ձինացիներուն և Հնդիկներուն վրայ։

Մարզական

ՃԻՄ ԼՕՆՏՈՍ

5.5 ԺԱՄ ՄՐՑԵԼԻԷ ՎԵՐՋ

Յ Ա Ղ Թ Ե Ց

ԵՕՀԱՆԷՍՊՈՒՐԿ.— Ճիմ Լէնտոս մրցեցաւ վայրագ խափչիկի մը հետ, որուն անունն է Մուզաֆէր Քիպի Քիպի մուսթաֆա և որ ծանօթ է իր հէրքիւլեան ուժով։ Մրցումը տեւեց հինգուկէս ժամ, ինչ որ ազատ զօտեմարտութեան մէջ աննախընթաց է։

Ներկաներուն թիւը կը հասնէր 22 հազարի, մեծ մասով անգլիացի և յոյն։

Հեղինէն ախոյեանը քանի մը մրցում եւս կատարելէ վերջ պիտի անցնի Ճաբան և հոն եօքօհամայի և թօքիոյի մէջ Ձիւս Ձիցսի հետ երեք մրցում պիտի կատարէ։

Ճիմ Լէնտոսի վերջին մրցումը հետաքրքրական եղաւ առաջին խաղամասը խափչիկը իսկ երկրորդը Լէնտոս չահած ըլլալով երրորդ խաղամաս մը սկսաւ որ ճիշդ 5.5 ժամ տեւեց և աւելի նմանեցաւ պատերազմի մը։ երկու բմբիշներ արիւնի մէջ կորսուեցան, մինչեւ որ Լէնտոս ոտքը գրաւ յոգնած խափչիկին կոկորդին ու սկսաւ կոխել և անոր երկու ուսերը երեք երկվայրկեան գետինը պահել։

Խափչիկ ձօ Լուի միշտ որուան մարդը

Աչխարհի նախկին ախոյեան Թօնէյ, Փրանսայի մէջ լրագրողներուն յայտարարեց թէ ձօ Լուի աչխարհի ամենէն զօրաւոր պէօքսէօրն է և ինք չէ կրցած հասկնալ թէ ինչպէս պարտուած է Շմէլինկէ։ Կազմակերպիչներ կը խորհին խափչիկը հանել աչխարհի ախոյեան Պրաուօքի դէմ։

Վաղուան մրցումները

Վաղը Նոր Շեյլի կը մրցի Թ. ե. ե. Բուլթուլուլի դէմ իսկ Բուլթուլուլ (նախկին Էսաեան) Բերայի դէմ։

Ֆէներէ խումբերուն ամենէն կարեւոր մրցումը տեղի կ'ունենայ Շէրէֆ Սթատիոն մէջ կաղաթասէրայի և Գէշիկթաշի միջեւ։

ԳԱՏԼԳԻԻՂի Աղքատախնամ մարմինը չնորհակալութեամբ ստացած է. Տիկին Ամմինէ Ա. Ծովակիմեանէ 10 ոսկի, իսկ Այրի Տիկին Սուլթանիկ Տօքթ. Տատեանէ 5 ոսկի՝ ողբացեալ ամուսնոյն Տօքթ. Գինդապետ Ցակոբ պէյի յիշատակին։

ԳԱՏԼԳԻԻՂի քահանաներէն Տէր Երեմեայ Աւագ քհնյ. Մէրճանեան որ Իսիրնէ գացած էր հովուական այցելութեան մը համար, երէկ իրիկուն վերադարձաւ։ Տէր հայրը Իսիրնէի մէջ պատարագեց և տակաւին չմկրըտուած մանուկները մկրտելէ վերջ վերադարձած է։

ԱՋԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑի Հոգաբարձութիւնը անցեալ Շաբաթ օր հիւանդանոցին մէջ գումարած իր նիստէն և Օժանդակներու հետ իր ունեցած խորհրդակցութենէն վերջ, երէկ իրիկուն իր հերթական նիստը չգումարեց։ Գալ չաբթու պիտի գումարուի։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ չնորհաւորական քարդերը ղրկած է Տ. Սերովբէ, Տ. Ռափայէլ և Տ. Գաբրիէլ քահանաներուն, Տիարք՝ Սերովբէ Պօյաճեանի, Ռափայէլ Թահթապրունեանի, Քերովբէ Բօլատեանի և Միքայէլ Գալեօնճեանի, իրենց անուան օրերին առթիւ։

ԱՄԵՐԻԳԱԲՈՒի Նէմլիզատէներու ծխախոտի մթերանոցին մէջ աչխատող 800 գործաւոր երէկ ճամբու դրուեցան այլեւս գործ չգտնալով։ Գործատէրները 80էն 200 դոլ. օրական կ'առնէին և գոհ էին իրենց առած օրավարձէն, միայն թէ օրականները կը վճարուէին 12—13 օրը անգամ մը, իսկ գործատէրները կ'առաջարկէին որ վճարուի չաբաթը անգամ մը, որպէսզի իրենց պէտքերը առնեն հոգան և չվնասուին։ Գործատէրները գտեր չէին մթերանոցէն և ապահովութիւն ուզեցին որ գործ պիտի տրուի իրենց։ Ոստիկանութիւնը մէջտեղ եկաւ պզտիկ մէջտեղեալ վերջ գործատէրները գտեր հանեց մթերանոցներէն։

ԲՈՂՈՒԱԿԱՆ ԲԵՄ.— Կէտիկ-Փաշայի Հայ Աւետ. եկեղեցիին կիրակնօրեայ պաշտամունքը կը սկսի ժամը 10.30ին։ Վաղը պիտի քարոզէ վեր. Կ. Ա. Տէր Յովհաննէսեան։ Քարոզին նիւթն է «Մեր նեղութիւնները և անոնց պատճառները» (Յովհ. Ժ.Զ. 33)

ՀՐԱՒԷՐ

Լաւիք Թիւրք Հրիսթէյանլար ընկերակցութեան տարեկան Ընդհ. ժողովին առթիւ, որ տեղի կ'ունենայ վաղը Կիրակի, առաւօտուն ժամը 10ին, Պէյօղլու, Իսթիքլալ ճաոտէսի Ֆրանսական Թատրոնին մէջ, կարեւոր բանախօսութիւններ պիտի կատարուին։

Կը հրաւիրուին փոքրամասնութեանց վարժարաններու բոլոր անօրէնները, ուսուցիչները և Թաղական Մարմնոյ բոլոր անդամները։

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԷ

Ձինուորական պարտականութիւնը աւարտած երիտասարդ մը գիտէ մեքենագրութիւն, հաշուակալութիւն, թուրքերէն Անգլիերէն Ֆրանսերէն։

Դիմել խմբագրութեանս վ. սկզբնատառով։

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ՀՈՅԿ ՓԱՓԱՋԵԱՆ
"ԵՐԼՏՐԸՄ"
կիչէ, Պէյօղլու, Իսթիքլալ ճաոտ. 177 թիւ (ճիշդ Սինէ Սարայի դէմ)
ՎԵՐՋԻՆ ՇԱԲԱԹ, ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐ

«Երլտրըմ» կիչէն կը հրաւիրէ ձեզ և կ'ապահէ որ իրեն յաճախորդ ըլլաք։

Ամէն ոք պէտք է տոմսակ գնէ և առանց երբէք իր բախտի մասին գէշ խօսելու ու յուսահատ ըլլալու չահ կամ վնաս պէտք է համբերութեամբ չարունակէ։ Վիճակահանութեան տոմսակ մը մեր հոգեկան անուշդներուն յատկացնելն է. գրպանը տոմսակ մը ունեցողը իր պատահականութիւնը լուսի կատարած մէկու մը գոհունակութեամբ պիտի ապրի։

«ԵՐԼՏՐԸՄ Լ» ԿԻՉԷՆ ԵՒ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐՈՒ ԱՒՈՑԵԱՆՆ Է

«Երլտրըմ»ի բախտի մասին երկու կարծիք չկայ, ասիկա անցեալ չրջանին գործնականապէս հաստատուած է։ Այս նոր սկսուած չրջան ալ յաջողութիւնով պիտի պսակուի, վստահաբար մեր կիչէն նորեր տեր պիտի հարստացնէ և կրնայ պնդել թէ այդ հարուստներէն մէկը դուք չպիտի ըլլաք։

Ուրեմն առանց այլեւս սպասելու, աճապարեցէք, եկէք, «Երլտրըմ» կիչէէն գնեցէք տոմսակներ. ամէն անունք որ մեզմէ կը գնեն տոմսակին և համբերող ոգիով կը չարունակեն անպայման պիտի չահին։

Վստահեցէք մեր խօսքերուն եւ մեր կիչէն
ձեր յոյսերը պիտի պսակէ

Առաջին ամսուան տոմսակը մէկ ոսկի է
Հրամմեցէք եկէք «Երլտրըմ» կիչէն, վերջին օրերուն մէջն ենք։

SUMER ՍԻՆԷՄԱՅԻ ՄԷՋ
ԳԱՅԼԻ ՏԵՍՆԵԼ
ԹԱՌԱՆ ՊՈՒՅԼՊԱՆ
որուն մէջ կը փայլին՝ ՀԱՐՐԻ ՊՕՐ, ՏԱՆԻԷԼ ՏԱՐԻԷՕ եւ ԺԱՆ Բ. ՕՄՕՆ։ Յաւելուած. — Նոր Քօմս ժուրնալ։
Վաղը Կիրակի ժամերը 11ին մաթինէ, մուտք 35 պրուչ։

Երկրաշա՞րժ... ջրեղե՞ղ... Ո՛չ... Այս երիցի եւ խնդալու շարժն է, որ Պուօրուան մարիճներուն եւ ԻՒՐԻ ՄԻԱՅՆ Sakarya սինէմայի մէջ, գետ ընդունելութենէն ֆաչալերուած ֆանի մը օր եւս կը տեւէ պիտի ցուցադրուի։ 4 տարիէ ի վեր ՇԱՐԼՕի կողմէ խիստ խնամքով պատրաստուած հրաշալիքը
ԱՐԴԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵԼԸ
Մ Ե Ծ ՖԻԼՄԻՆ ՄԷՋ
ՇԱՐԼՕ
ՉԱՐԼԻ ՉԱՔԼԻԷՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ

"ԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԽՆԴԱՅ,,

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Հանրապետութեան նախագահը՝ Մը. Րուզվէլթ վերընտրուեցաւ, հանրապետական կուսակցութեան կողմէ թեկնածու ներկայացուած Լանտոնի վրայ քուէներու չնչին մեծամասնութեամբ։

Մը. Րուզվէլթէն առաջ, ընտրուած 28 նախագահներէն Ուէթը՝ Ճօրճ Ուաշինկթընը, Թոմաս Ճէֆֆերսընն, Ճէյմս Մէտիսընը, Ճէյմս Մընրօ Ինտրիւ Ճէքսընը, Ուիլսընն Կրէնթ, Թէօտոր Րուզվէլթ, Վուտրօ Ուիլսոն, և Րուզվէլթ Բ. վերընտրուած են։

Չորս տարի յետոյ Րուզվէլթի պիտի յաջորդէ ուրիշ մը, որովհետեւ սովորութիւն եղած չէ որ նախագահ մը երրորդ անգամ ընտրուելով շարունակէ իր պաշտօնը։ Ամերիկայի Հանրապետութեան հիմնադիրներէն առաջին նախագահ Ճօրճ Ուաշինկթընն ա՛յնքան խնդրեցին և պնդեցին որ երրորդ անգամ ալ հայր Հանրապետ. Նախագահի իր աթոռին վրայ, բայց անիկա մերժեց, վախնալով որ մի՛ գուցէ սովորութիւն ըլլայ։ Եւ այսպէս չարունակուեցաւ մինչեւ վերջը։

Ու երբ Ամերիկայի անցնող նախագահներուն խօսքը կ՛ընենք, ա-նոնցմէ երեք հոգի՝ Էպրէհէմ Լինքօլն (1865), Ճէֆֆըրսն Կարֆիլտ (1887) և Ուիլըըմ Մէքքէնլէյ (1901) եղերական վախճան ունեցան, երեքն ալ սպաննուեցան անիշխանական մարդոց կողմէ։

Ներկայ ընտրութեան գալով, շատերու համար անակնկալ մը եղաւ անոր ընտրութիւնը։

Ամերիկայի կարեւոր պարբերաթերթերէն «Լիթերարի Տայճէսթ» իրեն սովորութիւն եղած է ամէն անգամ, նախագահի ընտրութեան մօտ, և նախագահութեան համար ներկայացող թեկնածուներէն ընտրուելու հաւանականութիւն ունեցողին մասին կարծիք հաւաքել։ Ամերիկեան թերթը այս անգամ ալ կրկնեց իր անքէթը և տրուած միլիոնաւոր պատասխաններէ հաւաքելով տեսաւ որ 531 քուէներուն մէջ 370ը պիտի չահի Մը. Լանտոն և 161ը՝ Մը. Րուզվէլթ։

Ու երբ միլիոնաւոր ընտրողներ Մը. Րուզվէլթի հակառակ կ՛արտայայտուին, անոր չորս տարի պաշտօնավարութիւնը տեսնելէ ետքը, ասիկա ցոյց կուտայ թէ գոհ չեն մնացած անոր գործերէն և չեն ուզեր որ անիկա չարունակէ իր պաշտօնը։

Եւ գաղտնիք մը չէ որ Մը. Րուզվէլթ ամերիկեան ժողովուրդին կարեւոր մէկ մասը դժգոհ ձգեց իր գործերով։

Արդարեւ, Մը. Րուզվէլթ չատ յոռի պայմաններու մէջ նախագահութեան աշտօնը ստանձնեց։ Իր նախորդին, Մը. Հուվըի վերջին տարին Ամերիկա տնտեսական չատ տագնապալի վիճակ մը ունէր։ Տենդագին գործունէութեան և խիստ յաջող տարիներու յաջորդած էին ընդհանուր անգործութիւն, գործերու վրայ անվստահութիւն. վիթխարի քանակով երկրագործական բերքեր մթերուած էին և նոյնիսկ աննախընթաց վար գիներով գնող չի կար. գործարանները ստիպուած էին դադրեցնել իրենց աշխատութիւնները. միլիոնաւոր գործաւորներ անգործներու հրոսկայ բանակներ կազմած էին, պանդանները իրենց վճարուելիքները դադրեցուցած էին, երբ Մը. Րուզվէլթ գործի գլուխ անցաւ՝ մատնանիշ ըրաւ սխալները և անսանձ շահագիտութեան վնաստուիթ գործերը ուփայլուն խոստումներով, ճոխ յայտագրով մը այն համոզումը ներշնչեց թէ պիտի կրնայ կացութեան դարման գըտնել և երկրին տնտեսական կեանքը վերակենդանացնել։

Եւ Մը. Րուզվէլթ գործի սկսաւ յոյսով ուհաւատքով լեցուած, հրահանգներ տուաւ, օրէնքներ դրաւ ուերբ ամէն ոք կը սպասէր վայելել առանց պտուղները, յանկարծ անըսպասելի կերպով տագերը՝ միջազգային դրամներէն ամէնէն ուժովը, հարիւրին 40 կտրեց և անոր հետ մէկտեղ կտրեցաւ Ամերիկայի ելմտական վարկը։ Գո՛նէ այս գործին մէջ քիչ մը չափաւորութիւն ըլլար. ընդհակառակը՝ այս ոչ-յանձնարարելի միջոցը ծայրայեղութեան տարաւ, անհատներու քով գտնուած ոսկին ամպարկոյի ենթարկելէ զատ, անպայման հնչուն ոսկի դրամ վճարելու «Ռլօզ Օռ»ի պայմանով ըրած յանձնառութիւնները գրժեց և իր պարտքը ոսկիով վճարելու տեղ կտրած արժէքով թուղթ դրամ տուաւ։

Մը. Րուզվէլթ երկրին անտեսական գործերը կարգի դնելու, անգործութեան դէմ պայքարելու, արտադրութիւնն ու սպառումը հաւասարակշռելու և արդիւնաւոր գործ ստեղծելու նպատակով Քաղաքական Տնտեսագիտութեան սկզբունքներու հերհակ օրէնքներ դրաւ, հռչակաւոր «Նիւ Տիլ» մը հրատարակեց և ա-սոնցմէ երեք հոգի՝ Հիլքօ (1865), Ճէֆֆըրսն Կարֆիլտ (1887) և Ուիլըըմ Մէքքէնլէյ (1901) եղերական վախճան ունեցան, երեքն ալ սպաննուեցան անիշխանական մարդոց կողմէ։

Ներկայ ընտրութեան գալով, շատերու համար անակնկալ մը եղաւ անոր ընտրութիւնը։

Ամերիկայի կարեւոր պարբերաթերթերէն «Լիթերարի Տայճէսթ» իրեն սովորութիւն եղած է ամէն անգամ, նախագահի ընտրութեան մօտ, և նախագահութեան համար ներկայացող թեկնածուներէն ընտրուելու հաւանականութիւն ունեցողին մասին կարծիք հաւաքել։ Ամերիկեան թերթը այս անգամ ալ կրկնեց իր անքէթը և տրուած միլիոնաւոր պատասխաններէ հաւաքելով տեսաւ որ 531 քուէներուն մէջ 370ը պիտի չահի Մը. Լանտոն և 161ը՝ Մը. Րուզվէլթ։

Ու երբ միլիոնաւոր ընտրողներ Մը. Րուզվէլթի հակառակ կ՛արտայայտուին, անոր չորս տարի պաշտօնավարութիւնը տեսնելէ ետքը, ասիկա ցոյց կուտայ թէ գոհ չեն մնացած անոր գործերէն և չեն ուզեր որ անիկա չարունակէ իր պաշտօնը։

Եւ գաղտնիք մը չէ որ Մը. Րուզվէլթ ամերիկեան ժողովուրդին կարեւոր մէկ մասը դժգոհ ձգեց իր գործերով։

Արդարեւ, Մը. Րուզվէլթ չատ յոռի պայմաններու մէջ նախագահութեան աշտօնը ստանձնեց։ Իր նախորդին, Մը. Հուվըի վերջին տարին Ամերիկա տնտեսական չատ տագնապալի վիճակ մը ունէր։ Տենդագին գործունէութեան և խիստ յաջող տարիներու յաջորդած էին ընդհանուր անգործութիւն, գործերու վրայ անվստահութիւն. վիթխարի քանակով երկրագործական բերքեր մթերուած էին և նոյնիսկ աննախընթաց վար գիներով գնող չի կար. գործարանները ստիպուած էին դադրեցնել իրենց աշխատութիւնները. միլիոնաւոր գործաւորներ անգործներու հրոսկայ բանակներ կազմած էին, պանդանները իրենց վճարուելիքները դադրեցուցած էին, երբ Մը. Րուզվէլթ գործի գլուխ անցաւ՝ մատնանիշ ըրաւ սխալները և անսանձ շահագիտութեան վնաստուիթ գործերը ուփայլուն խոստումներով, ճոխ յայտագրով մը այն համոզումը ներշնչեց թէ պիտի կրնայ կացութեան դարման գըտնել և երկրին տնտեսական կեանքը վերակենդանացնել։

Եւ Մը. Րուզվէլթ գործի սկսաւ յոյսով ուհաւատքով լեցուած, հրահանգներ տուաւ, օրէնքներ դրաւ ուերբ ամէն ոք կը սպասէր վայելել առանց պտուղները, յանկարծ անըսպասելի կերպով տագերը՝ միջազգային դրամներէն ամէնէն ուժովը, հարիւրին 40 կտրեց և անոր հետ մէկտեղ կտրեցաւ Ամերիկայի ելմտական վարկը։ Գո՛նէ այս գործին մէջ քիչ մը չափաւորութիւն ըլլար. ընդհակառակը՝ այս ոչ-յանձնարարելի միջոցը ծայրայեղութեան տարաւ, անհատներու քով գտնուած ոսկին ամպարկոյի ենթարկելէ զատ, անպայման հնչուն ոսկի դրամ վճարելու «Ռլօզ Օռ»ի պայմանով ըրած յանձնառութիւնները գրժեց և իր պարտքը ոսկիով վճարելու տեղ կտրած արժէքով թուղթ դրամ տուաւ։

Մը. Րուզվէլթ երկրին անտեսական գործերը կարգի դնելու, անգործութեան դէմ պայքարելու, արտադրութիւնն ու սպառումը հաւասարակշռելու և արդիւնաւոր գործ ստեղծելու նպատակով Քաղաքական Տնտեսագիտութեան սկզբունքներու հերհակ օրէնքներ դրաւ, հռչակաւոր «Նիւ Տիլ» մը հրատարակեց և ա-սոնցմէ երեք հոգի՝ Հիլքօ (1865), Ճէֆֆըրսն Կարֆիլտ (1887) և Ուիլըըմ Մէքքէնլէյ (1901) եղերական վախճան ունեցան, երեքն ալ սպաննուեցան անիշխանական մարդոց կողմէ։

Ներկայ ընտրութեան գալով, շատերու համար անակնկալ մը եղաւ անոր ընտրութիւնը։

Ամերիկայի կարեւոր պարբերաթերթերէն «Լիթերարի Տայճէսթ» իրեն սովորութիւն եղած է ամէն անգամ, նախագահի ընտրութեան մօտ, և նախագահութեան համար ներկայացող թեկնածուներէն ընտրուելու հաւանականութիւն ունեցողին մասին կարծիք հաւաքել։ Ամերիկեան թերթը այս անգամ ալ կրկնեց իր անքէթը և տրուած միլիոնաւոր պատասխաններէ հաւաքելով տեսաւ որ 531 քուէներուն մէջ 370ը պիտի չահի Մը. Լանտոն և 161ը՝ Մը. Րուզվէլթ։

Ու երբ միլիոնաւոր ընտրողներ Մը. Րուզվէլթի հակառակ կ՛արտայայտուին, անոր չորս տարի պաշտօնավարութիւնը տեսնելէ ետքը, ասիկա ցոյց կուտայ թէ գոհ չեն մնացած անոր գործերէն և չեն ուզեր որ անիկա չարունակէ իր պաշտօնը։

Եւ գաղտնիք մը չէ որ Մը. Րուզվէլթ ամերիկեան ժողովուրդին կարեւոր մէկ մասը դժգոհ ձգեց իր գործերով։

Արդարեւ, Մը. Րուզվէլթ չատ յոռի պայմաններու մէջ նախագահութեան աշտօնը ստանձնեց։ Իր նախորդին, Մը. Հուվըի վերջին տարին Ամերիկա տնտեսական չատ տագնապալի վիճակ մը ունէր։ Տենդագին գործունէութեան և խիստ յաջող տարիներու յաջորդած էին ընդհանուր անգործութիւն, գործերու վրայ անվստահութիւն. վիթխարի քանակով երկրագործական բերքեր մթերուած էին և նոյնիսկ աննախընթաց վար գիներով գնող չի կար. գործարանները ստիպուած էին դադրեցնել իրենց աշխատութիւնները. միլիոնաւոր գործաւորներ անգործներու հրոսկայ բանակներ կազմած էին, պանդանները իրենց վճարուելիքները դադրեցուցած էին, երբ Մը. Րուզվէլթ գործի գլուխ անցաւ՝ մատնանիշ ըրաւ սխալները և անսանձ շահագիտութեան վնաստուիթ գործերը ուփայլուն խոստումներով, ճոխ յայտագրով մը այն համոզումը ներշնչեց թէ պիտի կրնայ կացութեան դարման գըտնել և երկրին տնտեսական կեանքը վերակենդանացնել։

Եւ Մը. Րուզվէլթ գործի սկսաւ յոյսով ուհաւատքով լեցուած, հրահանգներ տուաւ, օրէնքներ դրաւ ու

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏԻ ՕՐՈՎ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ ԱՅՑԵԼՈՂ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՍԻՐՈՒԻՆ ԵՐԳՉՈՒՀԻՒ ՄԸ ԳԼԽՈՒԻՆ ԵԿԱԾԸ...

ԵՐԲ ՎԵՐՋԻՆ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍԷՆ ԵՏՔ ԹԱՏՐՈՆԷՆ Կ'ԵԼԼԷՐ ԵՐԿՈՒ ՊԱԼԱՏԱԿԱՆ ՄՕՏԵՑԱՆ ԵՒ "ՏԻԿԻՆ, ՉԵՋ ԵՂԼՏՂ ՊԻՏԻ ՏԱՆԻՆ-Ք,, ԸՍԻՆ

ՄԻԹՀԱՏ ՓԱՇԱՅԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԸ ՏԵՍԱԾ ԸԼԼԱԼՈՒԻՆ ՀԱՄԱՐ

Սուլթան Համիտի, գահ բարձրանալէն վերջ, առաջին գործերէն մէկը եղաւ Միդհատ փաշային նման հայրենասէր անձ մը չէզոքացնել։ Մինչդեռ ժողովուրդը այդ լուսամիտ թուրքը ուղղակի կը պաշտէր, քանի որ անոր գաղափարները իր սրտին և զգացումին տակ էին։

Միդհատ փաշային դէմ եղած անիրաւութիւնները պատճառ դարձան որ ցոյցեր ընեն Իսթանպուլի ժողովուրդը գլուխը ունենալով ուսանողութիւնը և պօռալ.

— Մենք Միդհատ փաշան կ'ուզենք։

Եւ Սուլթան Համիտ իր գահակալութեան այդ առաջին օրերուն իսկ պալատին մէջ նստած կը խորհէր ժողովուրդին բերնին կղպանք զարնելու միջոցներուն մասին։

Ամէն մարդու սրտին մէջ մէկ կասկած կար.

— Արդեօք նոր սատրազամը, իտհէմ փաշա Միդհատ փաշային հիմնած ազատութեան հիմը պիտի փլցնէ՞ը, թէ անոր վրայ հիմնուած «Ազատութեան և արդարութեան» չէնքը պիտի բարձրացնէր.

Ահա իրերու այս վիճակին մէջ պատահած առաջ մարդն է որ պիտի տանք այսօր մեր ընթերցողներուն։ Միդհատ փաշային համակիրներուն այս պայքարին և Սուլթան Համիտի հետզհետէ բռնապետական հակումները յայտնաբերուող չրջանին Իսթանպուլ եկած էր Ֆրանսայի աստղերէն Տիկին Քլօտէթ։ Ան Պէյօղլուի մէջ քանի մը երգահանդէս պիտի տար։

Սուլթան Համիտ արդէն իսկ իր լրտեսական սիրական ցանցը գործի լծած ըլլալով, անոնք պատրաստ էին ամէն դէպքի մէջ իրենց սուլթանին համար վտանգ մը տեսնել։ Եւ այս պատճառով է որ սկսաւ ամէն կողմէ զրոյց տարածուիլ։

— Ան արդեօք իրապէս չանթէօ՞զ է թէ լրտես։

Լրտեսներուն ուշադրութիւնը գրաւած էր այդ կինը, ազնուական երեւոյթով, բարեկիրթ և քանըչուս տարու ըլլալով հանդերձ հագիւ տասներուքը ցուցնող այդ աղջիկը գուարթ ու ոստոստուն էակ մըն էր։

Հիանալի ձայն մը ունէր։

Երրորդ երգահանդէսը տուած օրուան կէս գիշերն էր, տիկին Քլօտէթ երբ թատրոնէն կ'ելլէր դէմը եւան երկու պալատական և ֆրանսերէն լեզուով ըսին.

— Տիկին, մենք պալատէն կուգանք։ Նորին վեհափառութիւնը ձեր ձայնը լսելու բազձանքը յայտնեց։ Չեզ Եղլտզ պիտի տանինք։

Տիկին Քլօտէթի քով էր թատրոնի անօրէններէն Մ. Բավլիտս։ Եըիտասարդ արուեստագիտուհին յանկարծ չուարեցաւ, բայց երբ Բավլիտս էֆ.ի անոր ականջին ի վար քանի մը բառ փսփսաց, արուեստագիտուհին գուարթօրէն խնդաց և սիրով հեռեւեցաւ անոնց։

Բավլիտս էֆ.ի ուրիշ անգամ ալ նոյն բանը պատահած էր և եւրոպացի արուեստագիտուհիներ պալատ հրաւիրուելով միայն սիրոյ և վարձատրութեան արժանացած էին։ Որով իր փորձառու բերնէն եղած այս խօսքերը աստղը հաւատքով ընդունեց և երբ իր մօտը տեսաւ ոսկեզօծ անիւներով պալատական կառք մը, գոհ էին լրջութիւնը հասկցաւ և բոլորովին գոհ եղաւ։

Տիկինը պալատական կառքին մէջ քովը նստող պաշտօնեաներուն ուզեց խօսքը և բաւ.

— Վախնալու իրաւունք ունիմ, որովհետեւ դեռ անցեալ տարի վիս

Տիկին Քլօտէթ

Բարիզի նման քաղաքակրթուած և բազմամարդ քաղաքի մը մէջ առեւանգեցին և անտառ մը տարին բռնութեամբ։ Վարանած ըլլալուս համար ներողամիտ եղէք։

Պաշտօնեաները հրահանգ ստացած էին Տիկին Քլօտէթի հետ չատ չխօսիլ, ուստի բաւականացան ժպտելով և գլուխ շարժելով։ Կէս գիշեր էր...

Երբ կառքը ելլտզ հասաւ երիտասարդ կինը նոր վախ մը ունեցաւ։ Կը զգար թէ ներսը ոսկեզօծ կար, բայց ինչո՞ւ...

Քլօտէթ մանկութեան օրերուն կարդացած արեւելեան հէքեաթի մը յիշած էր և ինքնիրեն կը խորհէր.

— Արդեօք Սուլթանը զիս իր հարէմը նետելով պիտի բանտարկէ՞ը։

Այս վախերուն և մտահոգութեանց մէջ պալատին հոյակապ սրահներէն մէկը առաջնորդուած էր և հոն կ'սպասէը իր ճակատագրին։ Հոն նախ իրեն դէմ տեսած էր փայլուն հայելիով մէկը, պալատան նախարար Ֆէրիք Սախտ Փաշան էր։

Սախտ Փաշա խիստ քաղաքավարօրէն և ֆրանսերէնով նախ անոր անունը, յետոյ դեռ որքան ատեն Իսթանպուլ մնալու մտադրութիւն ունենալը և ամենէն վերջն ալ Բարիզի մէջ ունէ թուրք ճանչցած ըլլալը հարցուց։

Կինը այսպէս յանկարծ հարցաքննութեան մը ենթարկուելը տեսնելով շուարած էր և վերապահ չէր գտնուած և արդէն պատճառ ալ չունէր, որովհետեւ Սուլթան Համիտի սկսած բռնապետական և թէրօրի քաղաքականութիւնը իրեն անծանօթ կը մնար։

— Անցեալները Միհհատ փաշա անուն հռչակաւոր թուրք մը Բարիզ եկած էր։ Լուսանկարը թերթերուն մէջ տեսայ։ Անկէ զատ ոչ ուրիշ թուրքի անուն գիտեմ և ոչ ալ ուրիշ լուսանկար տեսած եմ։

Ահա այս անկեղծ բայց անկարեւոր յայտարարութիւնը քիչ մնաց մեծ դժբախտութեանց դուռ պիտի բանար արուեստագիտուհիին գլխուն։

Սուլթանին կողմէ վտանգաւոր անձ մը նկատուած Միհհատ փաշայի անունը գիտնալն իսկ յանցանք մըն էր։

Այդ օրը կինը պալատը վար դրին որթվհետեւ կ'սպասէին բերնէն խոտովանութիւն առնել։ Երջանիկ պիտի ըլլային, եթէ ան ըսէը թէ ինք լրտես մըն է և Միհհատ փաշան Սուլթանին դէմ դաւ կը պատրաստէ։ Բայց գոյութիւն չունեցող բան մը ի՞նչպէս կրնայ յայտարարուիլ։

Տիկին Քլօտէթ թերեւս երկար ատեն հոն մնար, բանտարկուէր, չարչարուէր, եթէ ֆրանսական գաղութին սիրելին եղած չըլար։

Յաջորդ օրն իսկ, ֆրանսական գաղութէն զինքը փնտռողներ հասկիտիս էֆ.էն տեղեկութիւն ստացան և այն ատենէն իսկ Սուլթանին պատուհասը եղող դեսպաններըը գործի խառնուեցան։

Ֆրանսական դեսպանին միջամտութիւնը կարելի դարձուց անոր ազատ արձակումը, և խեղճ արուեստագիտուհին, որ արդէն իր վերջին նուագահանդէսը տուած էր, այլեւս չմնաց Սուլթանին մայրաքաղաքը, ուր Միհհատ փաշայի մը պատկերն իսկ տեսած ըլլալը՝ մարդուն գլխուն հազար փորձանք կը բանար։

Տոմսակ

Ն՛ՈՐ ՄԱՐԳԱՐԷՆԵՐ

Լրագրողներուն մեծագոյն հաճոյքն է իրենց նախորդ գրութիւնները տող տող ընդօրինակելով այսօրուան համար փաստ ցոյց տալ։

Մեր խօսքը կ'ըսեն և մէջտեղ կը նետեն ամբողջ հատուածներ։ Արդարեւ դժուար չէ թերթի մը մէկ տեսնել այդ հիւանդութիւնը։ Մենք այսպէս ըսած էինք 1935ին և այսօր 1936ին ճիշդ այդպէս եղած է։ Եւ խեղճ ընթերցողը գայն մարդարէ մը կը նկատէ ու կը կլլէ անոր այդ մարգարէութիւնները անշուշտ առանց ծամելու...

Բայց ես կը հարցնեմ։ Երբ մերթ ընդ մերթ այդ մարդիկը միայն իրենց խօսքին ճշմարտութիւնը մէջտեղ կը դնեն ինչո՞ւ քաջութիւնը չեն ունենար այդ պատահական ճշդութեանց միջեւ երկարող սխալ գուշակութիւններու երկար շարքերն ալ գէթ անգամ մը ցոյց տալ։ Սա «համայքը կորնցուցած» Րուզվէլթը երբ 10 միլիոն քուէի տարբերութեամբ և 2ի դէմ 46 նահանգներու մէջ տարած յաղթանակով դարձեալ նախագահ կ'ըլլայ, ինչո՞ւ այդ գրչակները չեն խոստովանիր թէ իրենց «վախնալով» բրած կեսատ գուշակութեանց մէջէն իսկ չեն կրնար փախուստի ճամբայ մը գտնել,

Երկու թերթի մէջ Հուզվէլթի դէմ ցոյց տրուած հանդնականութիւնները կարգալով գայն ինքնայատուկ ձեւով մը խորացնել և Լանտոնը իբր հաւանական յաղթական ցոյց տալը մեղադրելի չէ անշուշտ, բայց մեղադրելի կը դառնայ երբ փոխ առնուած ուրիչ կարծիքի մը իրականացումը տեսնելով մեր խօսքը այս էր ըսելու մէջբերում կ'ընենք։

Քիչ մը համեստութիւն այս տեսակ մարգարէներուն համար լաւագոյն պայման մըն է։ Մենք չենք հարմանար Լանտոնը յաղթական ցոյց տուողներուն դէմ։ Հուզվէլթի յաղթելու հաւանականութիւնը ցոյց տուած ըլլալնուս համար, որովհետեւ ի վերջոյ այդ կարելի էր հասկնալ ժողովուրդը ճանչնալով և դէպքերուն հետեւելով, բայց գոնէ կը հպարտանանք, որ ընդօրինակուած տողերու իրականացումը չահագործելու չափ մեծամտութիւն չունինք։

ԱՌԱԿ

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ

ՋԱՐՄԱՆԱԼԻ ՏՈՒՆԵՐ

Շատ տեսակ տուներ կան, սակայն բուսական թագաւորութեան մէջ կան և տարօրինակ կուլիւնները։

Մեր ծաղիկներու ազուներուն մէջ մասնաւոր խնամով կը հասցնենք Զգայնիկը և Տիօնիա Ճանճորսակը։ Այս բոյսերը կ'ըսէ, Նոյնիսկ Զգայնիկը կը քնանայ գիշերը, այո՛, գիշերը կը քնանայ։

Գալով Տիօնիա Ճանճորսակին զարմանալի բոյս մըն է, ճանճ ու թիթեռնիկ եթէ իյնէ անոր բաժակին մէջ, խոզոյն կը կըծկուի, կը բռնէ կը բանտարկէ, և կը ծծէ զայն։ Սակայն մասկերը բոյսերուն մէջ ամէնէն մեծն է Սառանի ծառ կոչուածը։ Սառանի ծառը մեծ պուլպի մը նմանցուցէք, եթէ կ'ուզէք. եթէ անոր բունին մօտը կենդանի մը գայ, ճիւղերը կը փակչին, կը գալարուին, զոհը կը առնին զէպի գագաթը ուր անոզ բերան մը կը ծծէ զայն։

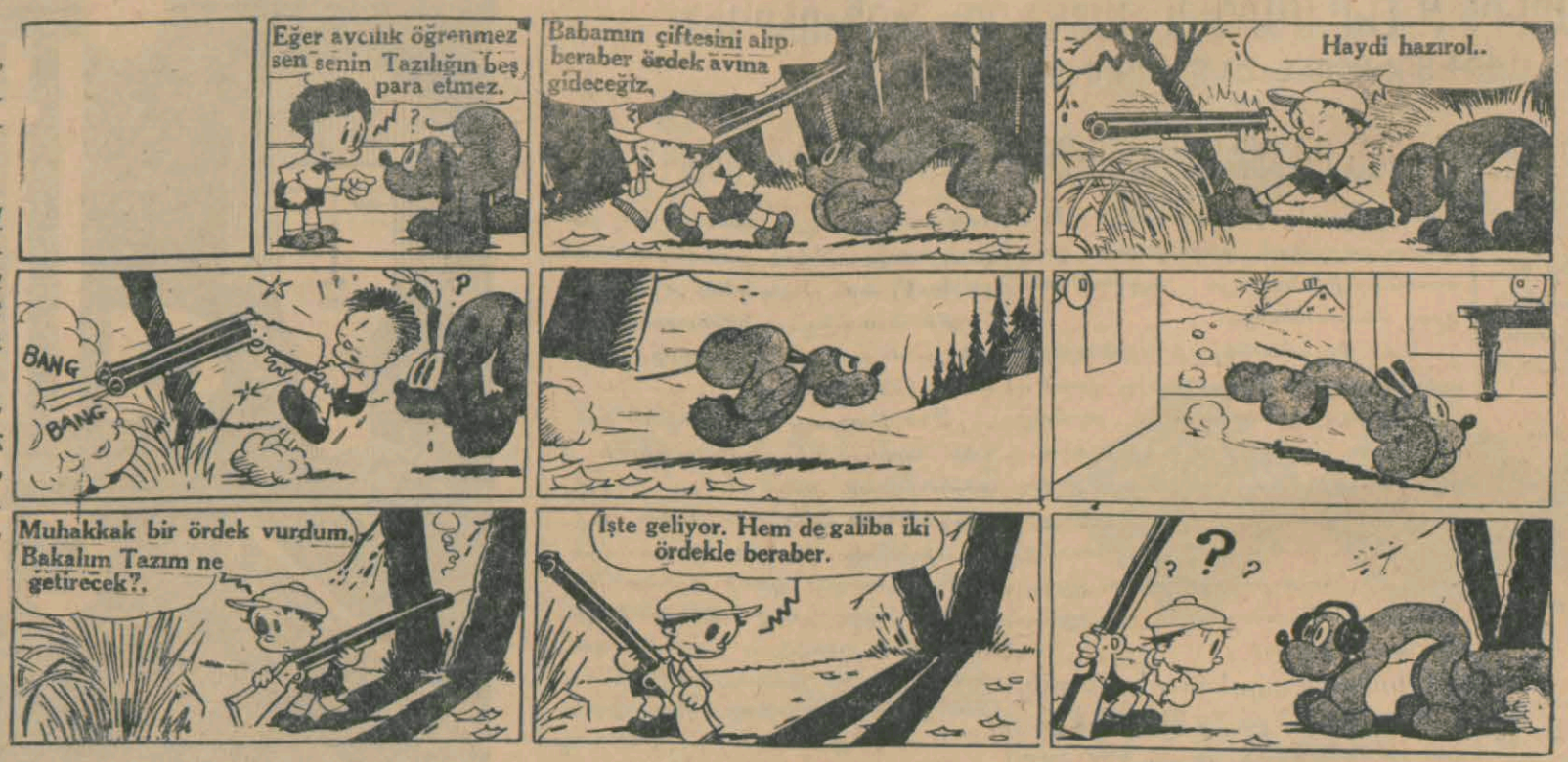

Անիծօս պատմութիւն

ԱՇԽԱՐՀ

ԵՐԱՑՈՂ ԿԱՔԱՒԱՅ ՄԸՆ Է

Աշխարհ երացող կաքաւայ մըն է, գրեթէ երիք հարիւր հրաբուխներ գործունէութեան մէջ են։ Ընդհակառակ լսուած այս երիք հարիւր բերաններէն դուրս կը ժայթքէ։

Եթէ ատոյգ է գիտուններուն կարծիքը, մեր երկրին խաւը շատ բարակ է, այնքան բարակ է, որ եթէ բաղդատենք հաւկիթի կճեպին հետ, մեր եթկրին կեղեւը ալ աւելի բարակ ու դիւրաբեկ է։

Վեց խումբի կը բաժնուին հրաբուխները.— Հնդկաց ծովի, կարմիր ծովի, Միջերկրականի, Ատլանտեանի, Ամերիկայի հրաբուխները։

Քամչաթքայի մէջ վաթսունէ աւելի հրաբուխներ կը գտնուին։ Միջերկրական ծովի հրաբուխները՝ կը գտնուին Իտալիա։

ԱԷՆԹՕՒԻ ՆԱԻԱՊԵՏԻՆ ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԸ

ԻՆՉՊԷՍ ՀԻԻՍԻՍ, ԾՈՎԻՆ ՄԷՋ ԸՆԿՂՄԵՑ ԳԵՐՄԱՆ ՆԱԻԵՐԸ

ՎԱՔՍՈՒՆ ՁԻՆԱՑԻ ԱԻԱԶԱԿՆԵՐ ԾՈՎ ՆԵՏԵՑ

Ազնիւ չոգենաւի առաջին նաւապետ Ճէյմս Պէյլիի յիսուն տարիներու յոբելեանը տօնուեցաւ ճիշդ շաբաթ մը առաջ իր ծննդավայրին Պուրնմաութի մէջ։

Ճէյմս Պէյլիի տովորական ծովակալներէն չէ, կէս դարու իր ծովային ճամբորդութիւններու ընթացքին ղրեթէ առանց մեծ վնասներ տալու դիմաչոր ողջամբ նաւահանգիստ առաջնորդած է։

Անմիջապէս Ազնիւ ծագեցաւ։ Զորս թնդանօթ վեհերոտած էր անոր կամուրջներուն վրայ, ցոյուկին, խեղկատակ մի և կողերու փարոսներուն անմիջական ներքնամասը։

Ազնիւ առաջին Գերմանական նաւը ընկղմեց Թէքսէներու Հիւս. Արեւելեան կողմ, 14 մղոն բացը, «Մօրինայլ ճամբայ» կոչուած գծին վրայ։

Դեկտ. 8ին, ճիշդ երեկոյին ժամը 16ի տասնեակ օգնութեան կոչ մը ստացաւ և չոգեպինդ ուղղուեցաւ դէպի այդ կէտը, արկածեալ նաւին օգնութեան հասնելու համար։

Իրապէս գերման առեւտրական նաւ մը, նեզը գրած էր՝ Սթթալսունէն Հոլ գացող անգլիական փոքր չոգենաւ մը,

Տեղին տեղօք ընկղմեց զայն։

Գերման առեւտրական նաւն ալ գամաֆլէ եղած էր, այսինքն ծըպտուած էր և վերուած՝ թնդանօթներով։

Սակայն արագընթաց չըլլալով, կաղ բադի մը պէս թափարը ինկաւ։

Այս առաջին ոչ ոք ազատեցաւ։ Գերմանական չոգենաւին կողին վրայ եղկորդ առաջը մեծ պատառուածք մը բացաւ և չորս վայրկեանէն ծովամոյն եղաւ։

Ազնիւ ազատարար մակոյկներ իջեցուց, սակայն կարելի չեղաւ ոչ ոք ազատել. մանաւանդ ծովը խիստ փոթորկոտ էր։

(Մնացեալը յաջորդով)

ԻՆՉ ՊԻՏԻ ԸՆԷՔ

ՔՈՎԻ ՊԱՏԿԵՐԸ

ԼԱՒ ՁԻԱՂՈՒԻՄ ՄԸ

Քովի պատկերին մէջ երեւցող թիւերը իրար միացուցէք և պիտի տեսնէք որ պիտի ուշնենաք սիրուն պատկեր մը։

Եթէ այս պատկերը լաւ մը ներկէք, պիտի տեսնէք որ պիտի ունենաք հիանալի պատկեր մը։

Ասիկա հաճելի վարժութիւն մը պիտի ըլլայ ձեզի համար։

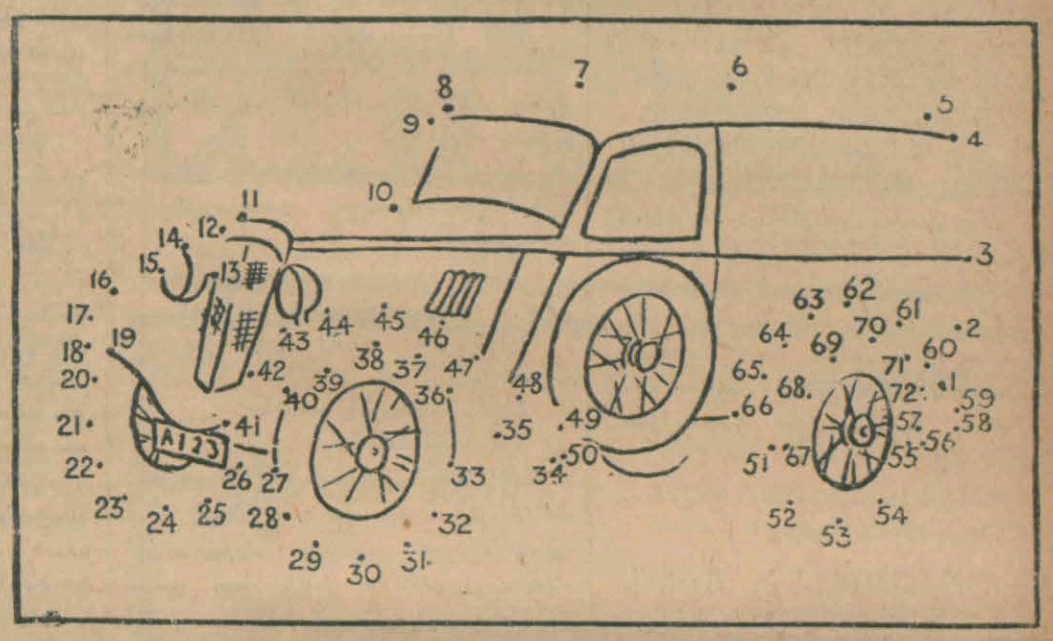

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բնութիւնը արտառոցութիւններ ունի. կենդանական թագաւորութեան դասակարգութեան մէջ բացառութիւն կազմող շատ մը կենդանիներ կան։ Կրնանք ըսել թէ կենդանական թագաւորութեան հակայ տեսակներուն առընթեր կան նաեւ խոշորացոյցով տեսանելի, այսինքն մանրադիտային անասնիկներ, որոնց մի քրոպ, մանրէ անունը կուտանք, սակայն այս անուանօրէն մանրերը, նայելով իրենց պատկանած տեսակին, կրնան բուսական թագաւորութեան մէկ անդամը ըլլալ։ Աւելի զարմանալին սա է որ կենդանիներ ու բոյսեր կը նոյնանան, իրենց ամենապարզ ձեւին տակ։

Հիւանդութեանց մի քրոպները գիտենք թէ անուանօրէն փոքրիկներու դասին կը պատկանին. ամէն մի քրոպ սխտածին չէ, օգտակար մի քրոպներ ալ կան, օր. Յմորում առաջ բերող մի քրոպներ։ Ասոնք օգտակար են ինչու որ խմորում առաջ կը բերեն։

Արտառոց կենդանիներուն մէջ ամէնէն առաջ յիշատակութեան արժանի է օրնիթօրինքը. այս կենդանին կատուի չափ կայ, Թասմանիա, Աւստրալիոյ հարաւային մասերուն բնիկ է. ստնաւոր կենդանի է, այսինքն իր ձագը կաթով կը սնուցանէ, սակայն ձուածին է։ Ձու կ'ածէ, ձագը ձուէն կ'ելլայ ու կաթնատուն կ'ըլլայ, Օրնիթօրինքը կատուի կը նմանի ըսինք, բայց նման լայն կտուց ունի և աւելի տարօրինակը, բայց նման մաշկատակի է և չորս ոտքեր ունի։ Մարմինը ստեւով ծածկուած է։

Օրնիթօրինքին պէս իր ձագը ձուէն հանող և յետոյ կաթով սնուցանող կենդանի մըն ալ կայ. Էքիտնէն։

Ո՞վ չէ լսած Քանկուրօին անունը, սակայն մեզմէ շատ քիչեր տեսած են այս կենդանին, կարելի է էքրանի վրայ։ Աւստրալիա կը բնակի. էշու մը չափ կ'ըլլայ և քիչ մը նապաստակի կը նմանի. երեւակայեցէք էշու չափ նապաստակ մը որ հաստ ագին գետինը զարնելով, ցատկելով, ոստոստելով կ'ընթանայ։

Երբ տարբ կը խաղան

Տօնավաճառի օրուան մը տեսարանը

ԱՍՏՂԵՐԸ ԵՒ ՄԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԴԱՐԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՄԱՐԴԻԿ ԱՍՏՂԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒԵՐ ԵՆ

ԱՍՏՂԱՀՄԱՑՈՒԹԻՒՆ, ՊԱՌԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ, ԱԼՇԻՄԻ, ԶՕԴԻԱԿՕՍԻ ՆՇԱՆՆԵՐԸ

(Շար. ճախորդ թիւէն եւ վերջ)

Աստղագիտական բժշկութիւնը ուսումնասիրեր են հնութեան ամենէն անուանի երկու բժիշկները, Ցունաստանի մէջ Հիպօքրատ և Հռոմի մէջ՝ Կալիէն։

Հիպօքրատ կը հաստատէ թէ մարդկային կազմականութեան վրայ մեծ ազդեցութիւն ունին մթնոլորտային և կլիմայական ազդակները, զոր պէտք է նկատի առնել՝ հիւանդութիւններու պատճառագիտութեան և ախտորոշանքի ու ախտաճանաչութեան խուզարկութեանց ընթացքին։

Հիպօքրատ տենդային հիւանդութիւններու ախտածին պատճառ կը նկատէր Օրիոնը, իսկ մոլիթային ախտերուն մէջ՝ Արքթուրոսը։

Ասոր համար տենդային ու ջերմային հիւանդութեանց մէջ լուծողական դեղ չէր յանձնարարեր։

Գալով Կալիէնի՝ լուսնի վերջին քառորդին երբէք արիւն չէր առներ։ Աչնան գիշերահաւասարին Սէլսէ ոչ մէկ դեղ կուտար հիւանդներուն։ Ա-բիստոտէլ վերապահութիւններ ընելով հանդերձ աստեղային ներգործութեան, կ'ընծայէր անոր մասնակի ուժ։ «Մարդը աստղերուն ուժին տակ է» կ'ըսէր. և ինչո՞ւ չըլլայ, երբ արեւն ու մոլորակները, տիեզերքի անբաւութեան մէջ իրենց ծիրը գծող հիւղերը, իրարու հետ յարաբերութեան մէջ են։

Մարդը ինչո՞վ կրնայ բացառութիւն կազմել օրէնքին։

Աստղահմայութիւն եւ Ալշիմի

Ամբողջ միջին դարու տեւողութեան չատ քիչ թուով աստղահմայ բժիշկներ կային։ Ալքիմիսթները, որոնք «փիլիսոփայական քարը» հետազօտելու համար իրենց լաբօրատուարին մէջ փակուած էին, սկսան ուշադրութիւն դարձնել, մանաւանդ արաբ գիտուններ մեծ դեր ունին այս մարզին մէջ, բանասէր, ալքօլը, երկարակեցութեան օշարակը, անթիմօնիումը, սնդիկի ու զառիկի, նաեւ մէկ քանի բուսական, հանքային ու կենդանական դեղերու ախտաբոյժ յատկութիւնները ուսումնասիրութեան առարկայ եղան։ Բուսական հարստացաւ դեղարանը, սակայն բժիշկը՝ թէ համայիլ նայող և թէ աստղահմայէր։

Աստեղագիտական բժշկութիւնը տակաւ տեղ կը բռնէ, ալշիմիսթները զանազան ախտերու գարմանումին մէջ այս ինչ կամ այն ինչ քարին ու հանքին կը վերագրէին բուժիչ յատկութիւն։

Բարաէլս առաջին կը հանդիսանայ որ աստղահմայութիւնը զատեց բժշկութենէն։

Բոլոր թագուն ու խորհրդաւոր բաները զատեց բժշկութենէն։ Ժէդարու բժշկական պիտութեան դասաւանդութիւնը այս ուղղութեան վրայ հաստատուեցաւ։

Այս թուականներուն իտալացի աստղահմայներ «հօրոսքոփ»ը գտան, որ մարդուս ծնած պահէն սկսեալ աստղերու ազդեցութիւնը կը նշանակէ։ Անհատին օրացոյցը, այսինքն իր անձին սեփական ժամանակացոյցը չատ կարեւոր է։ Բժիշկը առանց անձի մը «հօրոսքոփ»ը քննելու չկրնար լուանալ և աստղերուն ազդեցութիւնը հասկնալ։

Զօդիակօսի ազդեցութեան տակ

Սակայն չէր բաւեր կանխագուշակել ու մեկնաբանել լաւ և կամ չար ու աղիտաբեր պատճառները։

Պէտք էր որոշ մեկնութիւն տալ։

Մօնթելիէի կաճառին երկու ուսուցիչներ Ռօշա՝ 1501ին և Ռանչին՝ 1627ին ձեռնարկեցին երկինքներու նշաններուն և մարդկային մարմինի վրայ անոնց ունեցած ներգործութիւնը մեկնելու։

Նախ ախտաբանութիւնը զատեցին երկու մասերու «արտաքին» և «ներքին»։

Արտաքին ախտաբանութիւնը երեք ստորաբաժանումներ ունէր։

Երկնային կամ՝ Զօդիակօսային ախտեր.

Երկրային ախտեր։

Ակէ ետք ախտաբանական ցուցակագրութիւն մը պատրաստեցին ալքիմիսթները, ուր կը բացատրուէր՝ մեծ մոլորակներու Զօդիակօսի նշաններու մարդկային մարմնին, ուր կը բացատրուին այսինչ կամ այնինչ աստղերու ազդեցութեան տակ առաջ եկած ախտերը և անոնց դարմանը։

Մարդկային մարմինը քօղմօզի մէկ մանրանկարն է, ինչպէս երկիններու մէջ Զօդիակօսը, նոյնպէս ալ մարդկային մարմնին վրայ անոր հատ մասնատախանող մասեր օրկաններ կան։

Օրինակ, արեւը կ'իշխէ ուղեղին, սրտին, գիտերուն, ողնուղեղին և աջ աչքին։ Միրտի բարախումին վրայ արեւին ազդեցութիւնը պէտք է փնտռել։

Լուսնկան կ'իշխէ ստամոքսային առողջութեան և թոքերուն և ան է որ առաջ կը բերէ՝ մեծ ցաւը կամ լուսնոտութիւնը և կամ՝ վերնոտութիւնը իջուածքը և կամ՝ կաթուածը և անդամալուծութիւնը։

Զօդիակօսի մէն մի նշան իր ազդեցութիւնը ունի մարդու օրկանին վրայ։

Երբ գիտութիւն մը այս աստիճանին կը հասնի, զարմանալի չէ երբ կեղծարարներ ու չառլաթաններ ելան օգտագործելու համար. ժէ դարուն տակաւ իսկաւ աստղաբանական բժշկութիւնը, նահանջեց՝ ախտաբանութեան առջեւ. ալեզարեան հիւանդները մարդկային բժիշկները յար և նման էին իրարու։

Մեծ Ռաբայլ նոյն օրերուն երեւան եկաւ։ Աստղագիտութիւնը և բժշկութիւնը երկուքն ալ տարբեր ուղղութիւն բռնեցին։ երկու ուղղութիւնները իրարմէ հեռու էին, սակայն տակաւ պիտի մերձանան մեր օրերու երիտասարդ մէկ քանի գիտուններու չնորհիւ։ Նորէն բժշկութիւնը իր մեծ քրոջ, աստեղագիտութեան հետ զուգընթաց պիտի քալէ։

Աստեղագիտական բժշկութիւնը հիմնուած է չատ որոշ տեսակէտներու վրայ։ Արդարեւ, միթէ արեւը չէ՞ որ հռնտին չաքելուն, ծիլ արձակելուն և թրթռուքին խոզակէն դուրս ելլելուն գլխաւոր գործօնն է։

Լուսնակային ծովախաղացներուն վրայ ունեցած ազդեցութիւնը գիտնք ամէնքս։

Գինեգործները չատ լաւ գիտեն գիտաւորներու կատարած դերը, ազդեցութիւնը գինիներու համին ու բոյրին վրայ։ Իսկ մարդկային ցեղերը, փլօրան ու փառհան մշտական փոփոխութեան ենթարկած չե՞ն — ըստ յայ ֆիզիքական հոդեկան ու մտաւոր տեսակէտով— արեւին տաքութեան, լոյսին համեմատ և կամ չուքին տակ։

Շահեկան վիճակագրութիւններ կան ոճրագործութեան մասին, գիտուած է որ ոճիրներ և անձնասպանութիւններ աւելի յաճախագէպ կը դառնան Մայիսին, Յունիսին, Յուլիսին, Օգոստոսին։

Այս ամիսները մթնոլորտային եղանակութիւնով աւելի ծանրաբեռնուած են իսկ մթնոլորտը օրկանիզմ մը կը խթէ։

Մեծ յեղափոխութիւնները և խռովութիւնները տեսնուած են որ աւելի գիշերահաւասարներուն և լուսնային առաջին քառորդի օրերուն կը զուգադիպին։

Հոգ չէ թէ չկարենանք բացարձակ կերպով հաստատել մարդկային մարմնի զանազան մասերուն մոլորակներու հետ ունեցած հաղորդակցութիւնը, ինչու որ ամէն անհատ իր անձնական կազմականութիւնը ունի իր բջջային հակազդեցութիւնը, սակայն սա ստոյգ է և անժխտելի թէ մեծ ազդեցութիւնը կը կրէ աստղերէն։

Հոս պիտի տանք մոլորակներու ունեցած ազդեցութիւնը հիւանդութեանց վրայ։

Մոլորակներ ողջի գլխաւոր դեր կը խաղան

Արեւ.— Ուղեղային և աչքի բորբոքումներ, սրտի տագնապներ։

Լուսին.— Թոքախտ, լուսնոտութիւն, ջրդողութիւն, ծուարանային անբաւականութիւն։

Մէնքիւր.— Ջղային և ուղեղային անկանոնութիւններ, շնչառութեան տագնապ, անդամալուծութիւն։

Արուսեակ.— Կոկորդի բորբոքումներ, վէներական ախտեր։

Հրատ.— Տենդեր, բորբոքումներ ուռեր, արկածներ, վիրաւորումներ, այրուցներ։

Արամազդ.— Արիւնային խանգարում, լեարդի հիւանդութիւններ, կոպատապ, խվխվալթ, պալարներ։

Սատուրնոս.— Բամաթիզմ, խըլութիւն, փտախտ, ոսկրային և ողնաշարի հիւանդութիւններ։

Ուրանոս.— Ջղային խանգարումներ և սրազմոզ։

Նեվտոն.— Ուղեղային խանգրուածներ, նուազում, թմրութիւն թմրիր։

Միւս կողմէն, վիրաբուժական գործողութիւն մը անհրաժեշտ դառնալու ատեն նկատի ունենալու է այս երկու պարագաները։

1.— Լուսնկային հիւանդի մարմնի վրայ իշխող նշանները։

2.— Լուսնկային հիւանդի ծնունդին վրայ իշխող նշաններ։

Այս գիտութիւնը չատ հին է և պիտի վերակենդանայ, Աստղագիտական բժշկութիւնը պիտի յեղաշրջէ գարմանաբանութեան արուեստը։

ԱՅՍՕՐ **SARAY** ՍԻՆԵՄԱՅԻ ՄԷՋ

Խիստ ղգայացունց և ընտիր ֆիլմերը սկսած է.

ՎԻԱՆԱ... ՔԵԶ ԿԸ ՊԱՇՏԵՄ

Սիրուն անուրջ մը... երաժշտական գոհար մը... Իր անուան արժանի այս մեծ երաժշտական ֆիլմին մէջ պիտի լսէք աշխարհահռչակ թէնոր

ՐԻՀԱՐԴ ԹՐՕՊՊԷՐը

որ պիտի երգէ Շումանի ընտիր մէլօտիները և քանի մը օբէրէթներ։

Յաւելուած.— ՊԵՐԼԻՆԻ ՕՂԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐԸ

ՅՕԹՒ ԺՈՒՐՆԱԼ.— *Մատթիսի շուրջ, Քօնթ Ձիանօ Պերլինի մէջ։*

Բարիզ—Սայկօն Օդանաւային սպասակութիւնը, եւլ.

«Ժամանակ»ի պատմուածքը

ԱԳՈՒԱԹԸ

Գրեց Աբէնցի մեր աշխատակից՝ ՊԱՏՐԻԿ Լ. ԼԸՍԷՐԴ

— Որովհետեւ, չարունակեց, վստահ եմ թէ այդ ծառան կը յարաբերուի ազգականին հետ։ Դիտա՞ծ էք անոր ընթացքը երբ Մարթինիքի ջուրերը կը մտնենք. անոր դէմքը կ'առնէ արտակարգ արտայայտութիւն մը, աչքերը կը կարմրնան, կարծես ձեռքերը կը սառին։ Այո՛, ձեռքերը կը սառին, որովհետեւ երկրորդ դէպքին միջոցին անզգուշութեամբ ձեռքին դպայ և զգացի որ ձեռքը սառած էր։

— Լաւ, ըսի, նաւապետին պիտի խօսիմ այդ մասին։

Եւ հետեւեալ օրուընէ սկսայ հետազնդել այդ ծառան, որ 40 տարեկան Մարթինիք ծնած դեղնօրակ գոյնով մարդ մըն էր։ Քիչ կը խօսէր, երբէք ընկերութիւն չէր ընէր իր նուազ ընկերներուն հետ, երբէք չէր ժպտէր և չէր կատակէր։ Վերջապէս զարմանալի և միեւնոյն ատեն քիչ մըն ալ կասկածելի անձ մը կը ներկայացնէր։

Խոհարարը իր կարգին ծառային մասին ունեցած կասկածները յայտնած էր միւս նաւաղներուն, որոնք սկսած էին վերապահութեամբ յարաբերուիլ անոր հետ։ Մ'չ մէկը կուզեր խօսիլ Մարթինիքցի ծովային ծառային հետ։

Վերջապէս Անգլիա հասանք և կեդրոնէն հրահանգ ստացանք կրկին բեռնաւորելու Ռիօսար Եանէյրօյի համար։

Զէինք կրնար մերժել ագուաը սպասաւ բռնելով, ստիպուած էինք հնազանդիլ և գործադրել մեզի տրուած հրահանգները։

Ու ճամբայ ելանք դէպի որոշուած նաւահանգիստը։

Մառան ալ զգացած էր թէ կը կասկածէինք իրմէ, թէ կը հետապնդէինք իր բոլոր շարժուձեւերը, կը խուսափէինք անոր հետ խօսելէ կամ բարեւելէ։ կարծես յանցաւորի դիրք մը առած էր մեզ հանդէպ ան ալ, իր կարգին։ Թէեւ ո՛չ մենք կը խօսէինք և ոչ ան, սակայն մեր աչքերը կը յայտնէին մեր ներքնապէս ունեցած և պահած կասկածները։

Որոշեցի այս խնդիրը վերջնականապէս կարգադրել. դիմեցի Ա. նաւապետին և խնդրեցի իրմէ որ Մարթինիքի ջուրերը մօտեցած ժամանակ, հրամայէ ծառային — որուն անունը հիմա կը յիշեմ որ Մարսէլ էր — լքել ճաշարանը և պահակ սպասել ցուուկի կամրջակին վրայ։

Մարթինիքէ 50 մղոն հեռու, նաւապետը կանչեց Մարսէլը և ըսաւ անոր.

— Մարսէ՛լ, ժամը մէկ է հիմա. անմիջապէս ձգէ ճաշարանը և գնա՛ պահակ սպասելու ցուուկի պղտիկ կամրջակին վրայ։

Մարսէլ այլայլեցաւ, ուզեց բողոքել։

— Բայց, ես միայն ծառայ մըն եմ, ըսաւ։

— Ո՛չ մէկ աւելորդ խօսք, ըսաւ նաւապետը. երկու վայրկեանէն պէտք է դիրք բռնես հոն։

Նպատակս հասկցաք անշուշտ, կ'ուզէի հեռացնել Մարսէլը հեռացընել, որ իր հոն ներկայութիւնը անպայման առնչութիւն մը ունենար ագուաին ժամանման հետ։

Զորս ժամ այսպէս յառաջանալէ յետոյ, երբ ժամացոյցիս սլաքը հինգ կը ցուցնէր, ագուաը իր ներկայութիւնը յայտնեց մեզի։ Ինչպէս առաջին անգամ ըրած էր, երեք շրջան ըրաւ նաւուն վրայ և չուքլը ետեւ

ՈՎ Է ՄԱՐԶՈՒԱՆՑԻ ԳԱՐԱ ՄՈՒՍԹԱՖԱ

ՄԻՆՉԵՒ ՎԻԵՆՆԱՅԻ ԴՈՒՌՆԵՐԸ ՀԱՄՆՈՂ ՀԵԾԵԱԼԻ ՄԸ ՁԱԻԱԿԸ

ԻՆՉՊԷՍ ՍԱՏՐԱԶԱՄԻ ԱՍՏԻՃԱՆԻՆ ԲԱՐՁՐԱՑԱՒ

Մարզուանցի Գարա Մուսթաֆա փաշա, որ երկրորդ անգամ իր սուրը ձօնած է Վիեննայի գոռը, 1634ին ծնած է Մարզուան։ Պտուկ հասակի մէջ մտած է վէգիր Քէօփրիւլիի մօտ որ քաջութեամբ և յանդգնութեամբ արիւնէն հանդիսացաւ։ 18 տարեկան հասակին մէջ Քէօփրիւլիին 17 տարեկան աղջկան հետ ամուսնացաւ, շատ շուտով յառաջ գնաց. 21 տարեկան հասակին մէջ Սիլիհթարէի կուսակալ եղաւ, Լեհաստանի պատերազմներուն մասնակցեցաւ։ 1676ին մեծ եպարքոս նշանակուեցաւ։

Գարա Մուսթաճայի բնաւորութիւնը

Ցրտանացի արեւելագէտ Անթուան Կալլանդի երկհատոր օրագրութենէն մանրամասն տեղեկութիւն կը քաղենք Գարա Մուսթաֆայի կենցաղի մասին։

Գարա Մուսթաֆա երկու գաւակ ունեցաւ։ կինը՝ երիտասարդ հասակին մեռաւ, բայց երկրորդ անգամ չամուսնացաւ իր կինը շատ սիրելուն համար։ Մէկզմէկէ աւելի զեղեցիկ զգացմունքի ճարիպ և օտալըզներ ունէր։ առանց հետ ապրիլը նախասիրած սեպեց։ Առնցմէ ունեցաւ 6 զաւակ։ Ունէր երկու հազարի մօտ ճարիպ, ևօթ հարիւրէ աւելի հարիւր ազատ, հազարաւոր ծառայ և պաշտօնեայ։

Գարա Մուսթաճայի կեանքը

Գարա Մուսթաֆան, եթէ իր պաշտօնին հետեւանքով ունեցած խռովութիւնն ու հպարտութիւնը մէկդի առնենք, զգացումով և բարքով ողնուական մըն էր։

Իրեն գործին ծառայող դեռատի պաշտօնեաներուն հետ շատ խիստ կը վարուէր։ Առնք իր ննջասենեակին կից սենեակի մը մէջ կը պառկէին և հազուստներն չէին հաներ, որպէս զի որուած հրաման մը անմիջապէս գործադրեն։ Ցաղնէսարը, գիշերը զանազան պահերուն, կուգար կը քննէր այս ողոց վիճակը, ու խստիւ կը պատժէր, եթէ առնք յանցանքի վրայ բռնէր։

Գարա Մուսթաֆա բրօկրամի մը համաձայն կ'ապրէր, ժամը 2ուկէսին կը պառկէր պարզ անկողնի մը մէջ, հնդիկ և պարսիկ սաւաններու մէջ։ Պառկելէն ետքը, տասնըհինգ պահան կը հսկէին ննջասենեակին դրան վրայ։ Նոյն խակ մահուամբ կը պատժուէր այն պահապանը որուն քունը կը տանէր և կը քնանար։

Գարա Մուսթաֆա արշալոյսին կ'ելլէր, ապտէսթ կ'առնէր, առաւան նամազը կ'ընէր, նախաճաշ կ'ընէր, ցորեկին սովորական հնդկահաւ կ'ուտէր։ Մանաւանդ բժիշկ չունէր։ Վիրաբոյժ մը ունէր, կիսատեղ յոյն վիրաբոյժ մը ունէր։ Պոլսեցի շատ հռըստա յոյն ազջիկ մը առած էր։

Գարա Մուսթաֆա՝ իր ագարակներէն և ուրիշ տեղերէ տարեկան 243,000 ղրուշ հասոյթ ունէր։ Իր ունեցած հարստութեան վրայ գաղափար մը կրնանք ունենալ, եթէ յիշենք որ Խոթանպուլ գտնուած առեն մէկը Գարա ղրկեց 400 մրգակալ մարգարիտ գնելու համար։

Գարա Մուսթաճայի գոյքերը

Գարա Մուսթաֆա բազմաթիւ անշարժ կալուած ունէր Խոթանպուլի, Խրիմեէն, Ցունանստանի, Եէնիչէհիրի-Մարզուանի և Գայսէրիի մէջ։

Ունէր 15 սամար ֆէրաճէ, 12 սամար քօնտօս (կարճ զգեստ) և 55 զանազան թանկագին մորթերով զարդարուած վերարկուներ և 35 մուշտակի համար զանազան մորթեր։

«Քաֆթանճը» անունով պաշտօնեայ մը ունէր, որ անոր վերարկուներով կը զբաղէր. ոսկեթել բանուած վերարկուներ չէր հագներ։

Ցաղնէսարը ազան, ամէն ամիս, երկու վեցեակ մը շապիկ և շապիկներ մը կարել կուտար Գարա Մուսթաֆայի համար։ Ատրզճի կուսակ կոչուած պաշտօնեային կը յանձնուէր տարին 20 փաթթոցի թիւլպէնտ, 15 գօտի, 20 զոյգ կօշիկ և 30 գաւուք։

Գրպանի ծախքի համար

Ցաղնէսարը ամէն օր հազար «էյլիկ» դրամ կուտար վերարկուի պաշտօնեային, որ փաչային զրպանը դնէ։ Փաչային չծախսած և աւելցած դրամը վերարկուի պաշտօնեան ինք կ'առնէր կ'իւրացնէր։

Ցաղնէսարը ամէն ամիս 200 քէսէ դրամ կուտար կնքապահին, 400 քէսէ՝ փաչային վէնքի գործով զբաղողներուն։ Անոնք այդ դրամները կը ցրուէին ժողովուրդին և աւելցածը այս պաշտօնեան կը վրպանէր։

Փաչային ունեցած ախոռներ

Գարա Մուսթաֆայի ախոռներուն մէջ կային 500 ձի. առանց քառասունը միմիայն իրեն հեծնելու համար։ Երբ փաչան փոխադրութիւն մը ընէր, 500 ուղտ և 500 ջորի կը փոխադրէին անոր գոյքերը։ Բնաւ 60 կառք կը ապառէր։ Ախոռներուն համար 70 հոգի կ'աշխատէին զանազան պաշտօններով։

Գարա Մուսթաճայի պալատան խոհանոցին օրական ծախքը

Խոհանոցին յատկացուած էր. 500 հաց, 216 օխա միս, 120 բրինձ, 38 օխա կարագ, 12 օխա շաքար, չորս օխա մեղր, 6 օխա չամիչ, 10 օխա ալիւր, 7 օխա նշաստա, 300 տրամ նուշ, 8 օխա ցորեն, 9 օխա սիսեռ, 13 օխա աղ, 10 օխա քացախ, 40 օխա սոխ, 6 օխա կաղին, 20 լորամարգի, 79 հաւ, 120 հաւկիթ, 12 օխա կաթ, 2 օխա մածուն, 2 օխա պանիր, 25 տրամ դարչին, 30 տրամ սեւ պղպեղ, 30 տրամ չուչմայ, 12 օխա խնձոր և տանձ, 30 օխա մոմ։ 8 տրամ սաֆրան, 2 տրամ հնդկընկոյզ, 40 չէքի փայտ, 10 օխա սուրճ 4 պնակ սէր, կէս օխա վարդի ջուր, ամիսը 43 օխա օճառ։

ԻՏԱԼԻԱ

ԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԿԸ ՏՕՆԷ

ՀՌՈՄ 5.— Քսան հազար նախկին պատերազմիկներ երէկ հաւաքուեցան բազմաթիւ դրօշներով զարդարուած վենետիկի հրապարակին վրայ 1918ի յաղթանակի տարեդարձը տօնելու համար։ Մուսոլինի ուժգին ծափերու մէջ ճառ մը արտասանելով ըսաւ.—

Հաշմանդամ ընկերներ, յիշեցէք օրհնաշատ յեղափոխութեան տասներորդ տարեդարձը տօնելու համար, կայսրութեան ուղղիլն վրայ տղանոց ընելու և անոր բացումը կատարելու առանձնաշնորհումը ունեցաք։ Քորս տարի յետոյ Հռոմ կը վերադառնաք և կայսրութիւնը հիմնուած է։ Այս նուիրական օրուան մէջ ողջոյն թագաւորին։

Ամբոխը միաձայն՝ աղաղակեց. «Կեցցէ՛ թագաւորը։»

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

SIPANİZADE
HASAN HÜSNÜ
BursaPazarı

Վերմակի կազմածներ, օժիտի, այրերու և կիներու յատուկ ճերմակեղէններ, շալիկներ, բիժամաներ, Ռօպ տը չամպրներ մասնաւոր կերպով կը պատրաստուին և այս պարագան հանրութեան ծանուցանելով կը

խնդրուի անգամ մը այցելել և տեսնել զանոնք։

ՍԻՓԱՀԻ ՕՂԼՈՒ ՀԱՍԱՆ ՀԻՒՍՆԻ ՊՐՈՒՍԱ ԲԱԶԱՐԸ
Սուլթան Համամ 4-24, Պէյօղլու, Խթիքլալ ճաssէսի 376

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Յուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն
Հիմնուած 1889ին
Բերա Ասմալը Մէսճիտ
թիւ 20 Հեռաձայն 41630

Յուղարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք։ Մեր ապրանքները աւելի ապոյն և ժամանակին են, 42 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներու մէջ կը պատրաստուին։ կը ապամատրինք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ, կը կատարենք ձեռակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահակներ և մահարձաններ։

Գիշերային սպասարկութիւն
Թէքէք, Պալըօն, Զըբմազ փողոց։
Հեռաձայն 44031

Դագաղակիր օրօճներ 3 ոսկիէն սկսեալ

այնպիսի պարմանուհի մը որ կրնամ ձեզ առաջարկել որովհետեւ վստահ եմ թէ ձեր շահուն համար իսկ կէտառկէտ պիտի ուզէք գործադրել զայն... Ես կը սիրեմ բացսիրտ ու որոշ յարաբերութիւնները։ Խոստացէք չի դաւաճանել ինծի քառորդ մը ետքը, երբ բոլոր դէպքերուն և այս հերոսին մասին ինծի չափ բան գիտնալէ վերջ, պիտի մեկնիք հոսկէ։

— Հերո՞սը թէ զոհը ըսել կ'ուզէք։

— Հերո՞սը... Հաւատաք ու վստահութիւն ունեցէք իմ խօսքերուս վրայ, որովհետեւ ոչ ոք իրաւունք կուտայ ձեզի կասկածիլ։

Խօսքերուն մէջ այնպիսի տիրականութիւն մը և աչքերուն մէջ այնպիսի անկեղծ փայլ մը կար որ օրագրողը չկրցաւ անզգայ մնալ։

— Պարոն, ըսի թէ մտիկ կ'ընեմ ձեզ... Իսկ գալով իմ լռութեանս այն առեն միայն կը խոստանամ գաղտնապահ ըլլալ երբ գիտնամ թէ ոճրագործի կամ յիմարի մը հետ խօսելու պատիւը չունիմ։ Խօսեցէք ուրեմն։

— Իրօք հանգարտ ու հոգիս անվրդով է, չէ՞ք խոստանար, յայտարարեց բժիշկը չընդունելութեան վրայ թեթեւ ժպիտ մը խաղցնելով։ Ահա ուրեմն այն բաները որոնք պէտք է որ գիտնաք։ Քանի տարիէ ի վեր, կեանքիս բոլոր վայրկեանները գործածած եմ ուսումնասիրելու համար մարդկային արարածը, մինչեւ հիմա չփոքձուած ու բոլորովին ինքնատիպ ու ինծի յատուկ դրութեամբ մը։ Մինչեւ հիմա, մարդը ուսումնասիրողները երկու դասի կը բաժնուէին։ Անոնք որ մարդուն մէջ միմիայն անոր մարմինը կը տեսնեն՝ բժիշկները, վիրաբուժները և անոնք որ կը հետաքրքրուին միմիայն անոր հոգիով՝ ինչպէս հոգեբանները, վիպագիրները։ Հոգիին ու մարմինին միջեւ գոյութիւն ունեցող յարաբերութիւնը շատ քիչեր քննած են։ Ես ահա այդ քիչերէն

XXIII

ՊԱՐԶՈՒԱԾ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

Երկու մարդիկը դէմ դէմի նստած սպառնալից ակնարկներ կը փոխանակէին։

Լիւսիէն, մինչեւ այդ օրը չզգացած հաճոյքի մը մատնուած էր։ Առաւօտէն ի վեր ատիկանութիւնը պատրաստ տեղը գրաւեցնող այս հանելուկին բանալին իր ձեռքը, իր դէմն էր հիմա այլեւս։ Մէկ բառ մը պիտի բաւէր իրեն, սա գիմացի մարդէն կորզելու համար կարեւոր գաղտնիքը։

Բայց ան չէր աճապարեր, և ընդհակառակը կ'երկարաձգէր միջոցը, լաւագոյնս վայելելու համար իր յաղթանակին ներշնչած վստահութեան հաճոյքը։ Կարծես թէ այդ պահուն իրեն չնորհած էին Բարիզի ամենէն հարուստին գանձը։

Տօքթօր Վինտօզ այս տարօրինակ մարդուն դէմ նստած կը սպասէր որ տարցաքննուէր վերջապէս։

Այս սպասումէն օգտուելով, պահ մը մտածեց նետուիլ այդ մարդուն վրայ, մաքառիլ, կռուիլ ճակատագրին ու դէպքերուն անօրինութեան դէմ, բայց օրագրո-

ԶԷՆԿԻՆ ԿԻՇԷՆ զոր կը վարեն երկու աշխատասէր երիտասարդներ, ամէն ամիս մեծ պարգեւներու մեծագոյն թիւերը կուտան իրենց յաճախորդներուն։

Այս կիչէն ինքզինքը կը նկատէ բաղդէն նպաստաւորուած։ Ձեր բաղդը ԶԷՆԿԻՆ ԿԻՇԷՆԷՆ փորձեցէք։ Դուք ալ բաղդէն պիտի նպաստաւորուիք։

Հասցէ.— Էմին Էօնիւ, մուհալէպիճիին քովը թիւ 20

Zengin Gişesi

Մ Ա Զ Օ Ն

ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ չատ մը անհանգստութեանց պատճառն է

MAZON MEYVA TUZU ԳՈՐԾԱԾԵՑԻՔ

Առաւօտուն անօթի փորով և գլուխը պառկելու առեն, մէյմէկ սուրճի գըդալ եփէ առնէք, դիւրին և կակուղ ձեւով մը ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կը վանէ։ Եթէ ճաշերէն մէկ ժամ վերջ առնուի ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԵԱՆ, ՍՏԱՄՈՔԻՍ ԲԱՑԱՌՈՒՄԻՆ և ԱՓՐՈՒՄԻՆ առաջքը կ'առնէ։ Բերնի անհամութիւնը և հոտը կ'անհետացնէ։ ՄԱԶՕՆ ՄԻՑՎԱ ԹՈՒԶՈՒ իրմէջ բնաւ վնասակար տարր և չաքար և կամ չաքարոտ նիւթ չպարունակեր։ Շաքարի հիւանդութիւն ունեցողներն անգամ կրնան առնել։ Ստամոքսը և աղիքները վարժեցնելու վախը չկայ։ ՄԱԶՕՆ ՄԻՑՎԱ ԹՈՒԶՈՒՆ իր նման պատրաստութիւններէն ամէնէն աղէկ, շուտ և վճռական ազդեցութիւնը կը գործէ։

Basıldığı yer
Selâmet Matbaası

Neşriyat Müdürü
PÜZANT ŞAMLIYAN

KAYSERLİ
APIKOĞLU
NAMLI
TÜRK
SUCUĞU
TAKLİTLERİNDEN
SAKININIZ

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ

Պալաթի Ս. Շրեշտակապետ եկեղեցւոյ մէջ

Թաղ. Խորհուրդս ուխտաւոր ժողովուրդին կը ծանուցանէ թէ այս Կիրակի 8 Նոյեմբեր Սրբոց Հրեշտակապետաց տօնին Ս. եկեղեցւոյս անուան տարեդարձին առթիւ Արժ. Տ. Սերովբէ Ա. քհնյ. Պուրմահեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ու քարոզէ։

Յաւարտ Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի հանգուցեալ Մխիթէվէլլիներու և Թաղականներու հոգւոյն ի հանգիստ։

Երգեցողութիւնք պիտի կատարուին դպրաց դասիս և Հրեշտակապետ երգախումբին կողմէ ղեկավարութեամբ Պ. Հ. Գարիպեանի։

Սկզբն. ժամերգ. 8, Ս. Պատարագ 10։

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱԾ

"ՀԱՒԱՏՔՆԵՐ ԵՒ ՇՈՂԵՐ,,ՈՒ

Բ. Հատորը

Գրուած ՍԱՐԳԻՍ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆԻ կողմէ

Վաճառատեղի. Պիմէն Զարդարեան, Զաքմաքճըլար։

ԲԱԶՄԱԶԱՅՆ

Շոգեհանգստեան պատարագ

Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ

Սկիւտար Նոր-Թաղի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդս ի դիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցանէ թէ, այս Կիրակի, 8 Նոյեմբեր, Արժ. Տ. Պօղոս քհնյ. Սահեփանեան, Ս. Պատարագի մատուցմամբ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարէ Ս. եկեղեցւոյս դպրաց դասուն վերահաստատութեան 85րդ և բազմաձայն երգչախումբին 12րդ կրկնակ տարեդարձներուն առթիւ՝ ի հանգիստ հոգւոց դպրապետաց, դպրաց և խումբին համայն ատենապետաց յիշատակին։

Ս. Պատարագի երգեցողութիւնք «Կոմիտասեան» եղանակաւ բազմաձայն պիտի կատարուին Ս. եկեղեցւոյս երգչախումբին կողմէ, ղեկավարութեամբ Պ. Օննիկ Քիւրքճեանի և մասնակցութեամբ երգեհոնի՝ զոր պիտի նուագէ Պ. Պերճ Սէտէֆեան։

Սկզբն. ժամերգութեան ժամ 7,30, Ս. Պատարագ 9,30։

3—3

ՊԱՏՐ. ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ

Յաւաքչիկայ 8 Նոյեմ. Կիրակի Ամէն. Սրբազան Պատրիարք հայր հրաւիրուած է Ս. Պատարագ մատուցանելու Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին մէջ ի հանգիստ հոգւոյն ի Քրիստոս հանգուցեալ Տիար Անմահ բարերար Մխիթարեան կոթանեցի։

Յաւարտ Պատարագի տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր հոգեհանգիստ անգամ մը ևս կոչելով ողբացեալ բարերարին անմոռնալի յիշատակը։

Այս հանդիսութեան առթիւ Նորին Ամենապատուութիւնը քահանայապետական ձեռնադրէ Տիրացու Վարդան Պալեանը թաղիս երեք եկեղեցիներու վրայ։

Երգեցողութիւնք տեղի պիտի ունենան թաղիս դպրաց դասուն կողմէ առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Տիար Գրիգոր Զուլհաեանի իսկ պատարագը պիտի երգուի միաձայն մասնեղանակաւ եկեղ. երաժշտասիրաց միութեան ամբողջական կազմին կողմէ, ղեկավարութեամբ երաժշտապետ Տիար Ներսէս Խիւտավէրտեանի և ընկերակցութեամբ դաշնամուրի զոր պիտի նուագէ Տիար Վռամ Ֆասուլեանեան։

Սկզբն. ժամերգ. 7ին, Շաբաթ առաւօտ Ս. Պատարագ և Սարկաւագութեան աստիճանի տուչութիւն ժամ 9.30ին, Շաբաթ երեկոյ կոչում ի ժամ 15ին, Կիրակի առաւօտ ժամերգ ի ժամ 7ին, Ս. Պատարագ 9.30ին

* * *

ՓԱՂԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եկեղեցական երաժշտասիրաց միութիւնս կը հրաւիրէ յարգոյ և բազապաշտ ազգայիններդ ներկայ գալու իւրի քահանայական ձեռնադրութեան հանդիսութեանց, իր արժէքաւոր անդամին, Տիրացու Վարդան Պալեանին, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Կիրակի օր 8 Նոյեմբեր Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյն մէջ։

Ա Զ Դ

Թաղական Խորհուրդս ի գիտութիւն կը ծանուցանէ թէ, ըստ օրինաւորութեան, այս Շաբաթ. 7 Նոյեմբեր 936, Ս. Հրեշտակապետաց տօնին օրը, Գ.գիւղի Ս. Թագուհի եկեղեցւոյն մէջ, քարոզիչ Տ. Համազասպ Տ. Վ. Պախթիարեան հանդիսացեալ է Ս. Պատարագի մատուցմամբ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարելու բարեյիշատակ Տիար Սերովբէ Կիւրպէկեանի և իր կողակցին, ինչպէս նաեւ սոյն բարեհամբաւ գերդաստանին համայն ննջեցելոց հոգիներուն հանդիստ։

Երգեցողութիւնք պիտի կատարուին Ս. եկեղեցւոյս Պատ. դպրաց դասուն կողմէ ղեկավարութեամբ Տիար Մարտիկ Քէօսէեանի և ընկերակցութեամբ և երգէոնի, զոր պիտի վարէ Տիար Լեւոն Խանճեան։

Սկզբ. ժամերգութեանց ի ժամ 7,30, Ս. Պատարագ 9,30։

ղին վճռական ու տիրական դիրքին առջեւ հրաժարեցաւ այդ գաղափարէն, և առանց գիտնալու թէ որու դէմ կը գտնուի, ստիպուեցաւ մխիթարել ինքզինքը իր գաղտնիքը գոնէ կեանքին խոստովանելու մէկը գտած ըլլալուն համար։

Լիւսիէն Բուլար վերջապէս իր յուշատետրը հանելով կրկնեց.

— Ըն ուրեմն տօքթօր, մտիկ կ'ընեմ ձեզ։ Կարծեմ տեղեակ էք թէ ժամը մէկուկէսն է, և թէ պէտք է որ երթամ պառկիմ որովհետեւ ստիպուած եմ վաղն առտու խիստ կանուխ ելլել։

Բժիշկը ափովը ճակատը շփեց, բազմոցին վրայ երկարած երեսփոխանին մարմնոյն նայեցաւ և խորհրդածութեան պահէ մը վերջ, սկսաւ.

— Ձեր ակնկալած լուսաբանութենէն առաջ, պարտաւոր եմ բացատրութիւն տալ իմ զբաղումիս մասին, որ քանի տարիէ ի վեր կը զրաւէ իմ բովանդակ կեանքս։ Որովհետեւ առանց այդ բացատրութիւններուն, վստահ եմ որ խենթի տեղ պիտի դնէք զիս։

Այս խօսքերը արտասանած պահուն ալեհեր մարդուն ակնարկը ապշութեամբ կառչեցաւ օրագրողին ձեռքին որ աներեւակայելի արագութեամբ կը նօթագրէր իր խօսքերը ձեռքի տետրակին մէջ։

Բժիշկը զարմանքով հարցուց.

— Բայց ո՞վ էք դուք, պարոն։

— Ո՛հ, իրաւունք ունիք մրմռաց երիտասարդ լրագրողը, իրաւ չի ներկայացուցի ինքզինքս... ներողութի՛ւն...։ Բայց ինչ ընեմ յանցանքը իմս չէ, այնքան անակնկալ կերպով մուտ գործեցիք սենեակէս ներս քիչ մը առաջ որ ստիպուեցայ մոռնալ այդ կենցաղագիտական ձեւակերպութիւնը։ Բայց հոգ չէ, լաւ է անագան քան երբեք։

Եւ ոտքի ելլելով, խոնարհեցաւ բժիշկին առջեւ, հատիկ հատիկ արտասանելով.

— Լիւսիէն Բուլար, խմբագիր «Էքօտէրիւ» թերթին։

Բժիշկը զսպանակի մը վրայ զետեղուած խամաճիկի մը ոստումով ոտքի ելաւ յանկարծ։

— Ի՜նչ... ուրեմն ոստիկանական պաշտօնեայ չէ՞ք դուք։

— Կեանքի՛ս մէջ այդ գործը չեմ ըրած, յարեց լրագրողը, և կը յուսամ թէ...

— Ուրեմն ոստիկան չէ՞ք դուք, կը կրկնէր բժիշկը որ կարծես թէ չէր հաւատար իր ականջներուն։ Ո՛հ, ուրեմն գործը կարգի՛ն է... Ո՛հ որչափ երջանիկ եմ...։

Եւ անկեղծ մխիթարութեան դրոշմ մը կը գծագրուէր մարդուն դիմագիծին վրայ։

— Կարծեմ թէ դուք ալ ինծի պէս չէք փափաքիր որ ոստիկանութիւնը իր քիթը այս գործին մէջ խօթէ... Ինչ մը առաջուան ձեր ինծի ըրած յանդուգն ընդունելութիւնը կը հաստատէ այս համոզումս... Բայց ըսէք խնդրեմ, ինչպէ՞ս հոս գալ մտածեցիք, ո՞վ առաջնորդեց, ինչո՞ւ կը հետապնդէք...։ Արդեօք բարեկա՞մն էք պարոնին...։

Եւ բժիշկը ուսին վրայէն բթամատով մատնանշեց երեսփոխանին բազմոցին վրայ երկարած մարմինը։

— Այո՛, եթէ կը փափաքիք, ըսաւ անմիջապէս Բուլար։ Բայց շատ կ'աղաչեմ, դերերը չի շրջենք, թէև ձեզի ըսի թէ ոստիկան չեմ, բայց այդ ճշդումը չի թոյլատրեր որ դուք...։

— Լա՛ւ, լա՛ւ մրմռաց բժիշկը։ Բոլորովին աւելորդ է վիճաբանութեամբ ժամավաճառ ըլլալ...։ Ամէն բան պիտի ըսեմ հիմա ձեզի, բայց մէկ պայմանով...։

Ամբաղիրը յօնքերը պռատեց, բնաւ չէր ախորժեր պայմաններու յանձնառու ըլլալ մանաւանդ այսպիսի դերադաս դիրքի մը մէջ, և հիմա արդէն շատ կը զղջար ճշմարիտը խօսելով և չի ներկայացնելով ինքզինքը իբր ոստիկանական պաշտօնատար մը։

— Այո՛, մէ՛կ պայմանով, յարեց բժիշկը, բայց

ՏՔԹ. Ս. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

փոխադրուած է Բանկալթիի պինդ մային դէմի Զաֆէր փողոց թիւ 15